

EUROPEISKA UNIONEN

EUROPAPARLAMENTET

RÅDET

Bryssel den 13 mars 2024
(OR. en)

2021/0422 (COD)

PE-CONS 82/23

COPEN 444
DROIPEN 180
JAI 1641
ENV 1474
CODEC 2451

LAGSTIFTNINGSAKTER OCH ANDRA INSTRUMENT

Ärende:	EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser och om ersättande av direktiven 2008/99/EG och 2009/123/EG
---------	--

EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/...

av den ...

**om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser
och om ersättande av direktiven 2008/99/EG och 2009/123/EG**

EUROPAPARLAMENTET OCH EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA
DIREKTIV

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, särskilt artikel 83.2,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter översändande av utkastet till lagstiftningsakt till de nationella parlamenten,

med beaktande av Europeiska ekonomiska och sociala kommitténs yttrande¹,

i enlighet med det ordinarie lagstiftningsförfarandet², och

¹ EUT C 290, 29.7.2022, s. 143.

² Europaparlamentets ståndpunkt av den 27 februari 2024 (ännu inte offentliggjord i EUT) och rådets beslut av den ...

av följande skäl:

- (1) Enligt artikel 3.3 i fördraget om Europeiska unionen (EU-fördraget) och artikel 191 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) förbinder sig unionen att säkerställa en hög miljöskyddsnivå och en bättre miljö. Miljön, i vid bemärkelse, bör skyddas i enlighet med artikel 3.3 i EU-fördraget och artikel 191 i EUF-fördraget, och omfatta alla naturresurser, däribland luft, vatten, mark och ekosystem, inbegripet ekosystemtjänster och ekosystemfunktioner, jämte vilda djur och växter, inklusive livsmiljöer, samt miljötjänster.
- (2) Enligt artikel 191.2 i EUF-fördraget ska unionens miljöpolitik syfta till en hög skyddsnivå med beaktande av de olikartade förhållandena inom unionens olika regioner. Denna politik ska bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder ska vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren bör betala. Med tanke på att miljöbrott också påverkar de grundläggande rättigheterna är kampen mot miljöbrott på unionsnivå avgörande för att säkerställa att dessa rättigheter skyddas.
- (3) Unionen är fortsatt oroad över ökningen av miljöbrotten och effekterna av dessa, vilka undergräver effektiviteten i unionens miljölagstiftning. Dessa brott når allt oftare utanför de staters gränser i vilka de begås. Dessa brott utgör ett hot mot miljön och måste därför bemötas med lämpliga och effektiva medel, som i många fall kräver effektivt gränsöverskridande samarbete.

- (4) De befintliga reglerna om påföljder enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/99/EG³ och enligt unionens sektorsspecifika miljölagstiftning har inte varit tillräckliga för att uppnå efterlevnad av unionens miljöskyddslagstiftning. Efterlevnaden bör stärkas genom tillgång till effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder och sanktioner som motsvarar brottens allvar och som kan markera samhällets ogillande i större utsträckning än bruket av administrativa sanktioner. Att straffrätten och förvaltningsrätten kompletterar varandra är avgörande för att förebygga och avskräcka från olagliga gärningar som skadar miljön.
- (5) Förteckningen över miljöbrott i direktiv 2008/99/EG bör ses över, och ytterligare brott bör införas som grundar sig på de allvarligaste överträdelserna av unionens miljölagstiftning. Påföljderna och sanktionerna bör skärpas för att öka deras avskräckande effekt, och effektiviteten när det gäller upptäckt, utredning, lagföring och dom vid miljöbrott bör förbättras.
- (6) Medlemsstaterna bör kriminalisera vissa olagliga gärningar, öka precisionen när det gäller fastställande av brottsrekvisit för berörda brott och ytterligare harmonisera typerna och nivåerna av påföljder och sanktioner.
- (7) Underlåtenhet att handla i enlighet med en rättslig skyldighet kan få samma negativa verkan på miljön och människors hälsa som aktiva handlingar. Därför bör fastställandet av brottsrekvisit i detta direktiv i tillämpliga fall omfatta både handlingar och underlåtenheter.

³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/99/EG av den 19 november 2008 om skydd för miljön genom straffrättsliga bestämmelser (EUT L 328, 6.12.2008, s. 28).

- (8) Medlemsstaterna bör i sin nationella rätt fastställa straffrättsliga påföljder och sanktioner för allvarliga överträdelser av unionens miljöskyddslagstiftning. Inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken fastställs i unionsrätten omfattande regler om kontroll och tillsyn enligt rådets förordningar (EG) nr 1224/2009⁴ och (EG) nr 1005/2008⁵ vid allvarliga överträdelser, inbegripet sådana som skadar den marina miljön. Enligt de reglerna kan medlemsstaterna välja att använda sig av administrativa eller straffrättsliga påföljder eller sanktioner, eller bådadera. I linje med kommissionens meddelanden av den 11 december 2019 om *den europeiska gröna given* och av den 20 maj 2020 om *EU:s strategi för biologisk mångfald för 2030 – Ge naturen större plats i våra liv*, bör det föreskrivas att vissa uppsåtliga olagliga gärningar som omfattas av förordning (EG) nr 1224/2009 och förordning (EG) nr 1005/2008 utgör brott.

⁴ Rådets förordning (EG) nr 1224/2009 av den 20 november 2009 om införande av ett kontrollsystem i unionen för att säkerställa att bestämmelserna i den gemensamma fiskeripolitiken efterlevs, om ändring av förordningarna (EG) nr 847/96, (EG) nr 2371/2002, (EG) nr 811/2004, (EG) nr 768/2005, (EG) nr 2115/2005, (EG) nr 2166/2005, (EG) nr 388/2006, (EG) nr 509/2007, (EG) nr 676/2007, (EG) nr 1098/2007, (EG) nr 1300/2008, (EG) nr 1342/2008 och upphävande av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1627/94 och (EG) nr 1966/2006 (EUT L 343, 22.12.2009, s. 1)

⁵ Rådets förordning (EG) nr 1005/2008 av den 29 september 2008 om upprättande av ett gemenskapssystem för att förebygga, motverka och undanröja olagligt, orapporterat och oreglerat fiske och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2847/93, (EG) nr 1936/2001 och (EG) nr 601/2004 samt om upphävande av förordningarna (EG) nr 1093/94 och (EG) nr 1447/1999 (EUT L 286, 29.10.2008, s. 1).

- (9) För att en gärning ska utgöra ett miljöbrott enligt detta direktiv bör den vara olaglig. För att en gärning ska vara olaglig bör den strida mot unionsrätt som bidrar till att uppnå ett av målen för unionens miljöpolitik enligt artikel 191.1 i EUF-fördraget, oavsett rättslig grund för sådan unionsrätt, som till exempel kan inkludera artikel 91, 114, 168 eller 192 i EUF-fördraget, eller strida mot lagar och andra författningar i en medlemsstat, eller beslut som fattas av en behörig myndighet i en medlemsstat, som ger verkan åt sådan unionsrätt. Detta direktiv bör närmare ange vilka olagliga gärningar som kan utgöra ett brott, och när så är lämpligt fastställa ett kvantitativt eller kvalitativt tröskelvärde som ska vara uppnått för att en sådan gärning ska utgöra ett brott. En sådan gärning bör utgöra ett brott när den utförs uppsåtligen och, i vissa fall, även när den utförs åtminstone av grov vårdslöshet. I synnerhet bör en olaglig gärning som orsakar dödsfall eller allvarlig personskada, väsentlig skada eller betydande risk för väsentlig skada på miljön eller på annat sätt anses vara särskilt skadlig för miljön också utgöra ett brott när den utförs åtminstone av grov vårdslöshet. Det står medlemsstaterna fritt att anta eller behålla strängare bestämmelser på det straffrättsliga området.

- (10) En gärning bör vara olaglig även om den utförs med tillstånd från en behörig myndighet i en medlemsstat, om tillståndet erhållits på bedrägligt sätt, eller genom korruption, utpressning eller tvång. Vidare bör innehav av ett sådant tillstånd inte hindra att innehavaren hålls straffrättsligt ansvarig om tillståndet uppenbart strider mot relevanta materiella rättsliga krav. *Att något uppenbart strider mot relevanta materiella rättsliga krav* bör tolkas som en hänvisning till en uppenbar och väsentlig överträdelse av relevanta materiella rättsliga krav och är inte avsett att omfatta överträdelser av formföreskrifter eller mindre delar av tillståndet. Detta flyttar inte över skyldigheten att säkerställa att tillstånd är lagliga från de behöriga myndigheterna till aktörerna. Om det krävs ett tillstånd utesluter dessutom inte det faktum att tillståndet är lagligt att ett straffrättsligt förfarande kan inledas mot en tillståndshavare som inte fullgör alla skyldigheter enligt tillståndet eller andra relevanta rättsliga förpliktelser som inte omfattas av tillståndet.
- (11) Dessutom krävs det att aktörerna vidtar nödvändiga åtgärder för att följa lagar och andra författningar om miljöskydd som är tillämpliga när de utövar respektive verksamhet, bland annat genom att fullgöra sina skyldigheter enligt tillämplig unionsrätt och nationell rätt när det gäller förfaranden för att ändra eller uppdatera befintliga tillstånd. Detta bör även omfatta tillståndshavarens skyldigheter att uppdatera och förnya ett sådant tillstånd.

- (12) När det gäller brott, påföljder och sanktioner som anges i detta direktiv bör begreppet *juridiska personer* inte anses omfatta stater eller offentliga organ som utövar offentliga maktbefogenheter eller offentliga internationella organisationer. Eftersom det är minimiregler som fastställs i detta direktiv kan medlemsstaterna anta strängare regler, inbegripet regler om straffrättsligt ansvar för offentliga organ.
- (13) Vissa brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv inbegriper ett kvalitativt tröskelvärde som innebär att gärningen, för att den ska utgöra ett brott, måste orsaka dödsfall eller allvarlig personskada eller väsentlig skada på luft-, vatten- eller markkvaliteten eller på ekosystem, djur eller växter. För att skydda miljön i största möjliga utsträckning bör detta kvalitativa tröskelvärde förstås i vid bemärkelse, inbegripet, i förekommande fall, väsentlig skada på djur och växter, livsmiljöer, miljötjänster och ekosystemtjänster samt ekosystemfunktioner. Begreppet *ekosystem* bör förstås som ett dynamiskt komplex av växt-, djur-, svamp- och mikroorganismssamhällen och dessas icke-levande miljö som interagerar som en funktionell enhet och bör innefatta livsmiljötyper, livsmiljöer för arter och artpopulationer. Ett ekosystem bör också omfatta ekosystemtjänster, genom vilka ett ekosystem direkt eller indirekt bidrar till människors välbefinnande, och ekosystemfunktioner, som avser naturliga processer i ett ekosystem. Mindre enheter såsom bikupor, myrstackar eller stubbar kan utgöra en del av ett ekosystem men bör inte betraktas som ett ekosystem i sig vid tillämpningen av detta direktiv.

- (14) I detta direktiv bör begreppet *personskada* förstås i vid bemärkelse, dvs. varje form av fysisk skada på en person, inbegripet en förändring av kroppsfunktion eller cellstruktur, en tillfällig, kronisk eller dödlig sjukdom, ett funktionsfel i kroppen eller annan försämring av den fysiska hälsan, dock med undantag för psykisk hälsa.
- (15) Införandet av olika former av energi i miljön, såsom värme, källor till värmeenergi, buller, inbegripet undervattensbuller, och andra källor till akustisk energi, vibrationer, elektromagnetiska fält, elektricitet eller ljus, kan orsaka väsentlig skada på luft-, vatten- eller markkvaliteten eller väsentlig skada på ekosystem, djur eller växter, eller dödsfall eller allvarlig personskada. Olika instrument i unionens miljölagstiftning reglerar införandet av energi i miljön, till exempel på områden som rör skydd av vatten, havsmiljö, bullerkontroll, avfallshantering och industriutsläpp. Mot bakgrund av dessa instrument bör olagligt införande av energi i miljön utgöra ett brott enligt detta direktiv om det orsakar eller sannolikt kommer att orsaka väsentlig skada på miljön eller människors hälsa.
- (16) När brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv avser gärningar såsom tillhandahållande eller utsläppande på marknaden, försäljning, utbudande till försäljning eller handel bör gärningar som utförs med hjälp av informations- och kommunikationsteknik omfattas.

- (17) Genom detta direktiv straffbeläggs utsläppande på marknaden, i strid med ett förbud eller ett annat krav som syftar till att skydda miljön, av en produkt vars användning i stor skala leder till att det i luft, mark eller vatten avges, släpps ut eller införs material eller ämnen, energi eller joniserande strålning i en mängd som orsakar eller sannolikt kommer att orsaka väsentlig skada på miljön eller människors hälsa. I detta sammanhang bör ett förbud eller ett annat krav som syftar till att skydda miljön vara ett förbud eller krav fastställt på det unionsrättsliga område som bland annat har som uttryckligt mål, eller som syftar till, att skydda miljön, inbegripet att bevara, skydda och förbättra kvaliteten på miljön, skydda människors hälsa, utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt eller bekämpa klimatförändringar, eller främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem. Om ett sådant förbud eller krav däremot fastställs på andra områden i unionsrätten som har andra mål, till exempel skydd av arbetstagarnas hälsa och säkerhet, bör gärningen inte omfattas av det brottet. Vid tillämpningen av detta direktiv avses med *användning i stor skala* den kombinerade effekten av flera användares användning av produkten, oavsett deras antal, så länge gärningen orsakar eller sannolikt kommer att orsaka skada på miljön eller människors hälsa.

- (18) Olaglig insamling, transport och behandling av avfall och avsaknad av övervakning av sådan verksamhet och efterbehandlingsplatser för bortskaffande av avfall, inbegripet åtgärder som en handlare eller mäklare vidtar, kan få förödande konsekvenser för miljön och människors hälsa. Sådana konsekvenser kan orsakas av olagliga gärningar som inbegriper skadligt avfall från läkemedel, narkotika, inbegripet ingredienser för framställning av narkotiska preparat, kemikalier, avfall som innehåller syror eller baser eller avfall som innehåller toxiner, tungmetaller, olja, fett, elektriskt och elektroniskt avfall, uttjänta fordon eller plastavfall. Medlemsstaterna bör därför säkerställa att olaglig avfallshantering utgör ett brott om en sådan gärning inbegriper farligt avfall i en icke försumbar mängd, eller om den inbegriper annat avfall och sådant annat avfall orsakar eller sannolikt kommer att orsaka väsentlig skada på miljön eller människors hälsa.
- (19) När det gäller det brott som införs genom detta direktiv med avseende på återvinning av fartyg som omfattas av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013⁶ ska det noteras att de skyldigheter som fastställs i den förordningen, på unionsrättens nuvarande stadium, är tillämpliga endast på fartygsägare, enligt definitionen i den förordningen.

⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1257/2013 av den 20 november 2013 om återvinning av fartyg och om ändring av förordning (EG) nr 1013/2006 och direktiv 2009/16/EG (EUT L 330, 10.12.2013, s. 1).

- (20) Vid bedömningen av huruvida mängden av en relevant produkt eller relevant råvara som är förknippad med avskogning eller skogsförstörelse enligt vad som avses i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115⁷ är försumbar kan medlemsstaterna exempelvis ta hänsyn till mängden av den relevanta råvaran eller produkten uttryckt i nettovikt eller, i tillämpliga fall, i volym eller som antal enheter, eller om omfattningen av den berörda verksamheten är försumbar i fråga om mängd. Vid en sådan bedömning kan medlemsstaterna i förekommande fall även beakta andra faktorer som förtecknas i detta direktiv för vissa brott, inbegripet bevarandestatusen för de berörda arterna eller kostnaden för att återställa miljön.
- (21) Brott som rör uppsåtliga gärningar och som förtecknas i detta direktiv kan få katastrofala konsekvenser, såsom omfattande föroreningar, industriolyckor med allvarliga konsekvenser för miljön eller storskaliga skogsbränder. Om sådana brott orsakar förstörelse av, eller omfattande och väsentlig skada som är antingen irreversibel eller långvarig på, ett ekosystem av betydande storlek eller miljövärde eller en livsmiljö inom ett skyddat område, eller orsakar omfattande och väsentlig skada som är antingen irreversibel eller långvarig på luft-, mark- eller vattenkvaliteten, bör sådana brott, som leder till sådana katastrofala konsekvenser, utgöra kvalificerade brott och följaktligen bestraffas med strängare påföljder eller sanktioner än de som är tillämpliga i fråga om andra brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv. Dessa kvalificerade brott kan omfatta gärningar som är jämförbara med *ekocid*, som redan omfattas av vissa medlemsstaters nationella rätt och som diskuteras i internationella forum.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/1115 av den 31 maj 2023 om tillhandahållande på unionsmarknaden och export från unionen av vissa råvaror och produkter som är förknippade med avskogning och skogsförstörelse och om upphävande av förordning (EU) nr 995/2010 (EUT L 150, 9.6.2023, s. 206).

- (22) Om en gärning enligt detta direktiv utgör ett brott endast om den avser en icke försumbar mängd, vilket innebär att ett lagstadgat tröskelvärde, värde eller annan obligatorisk parameter överskrids, bör bedömningen av huruvida det tröskelvärdet, värdet eller en annan parameter har överskridits beakta bland annat materialets eller ämnets farlighetsgrad och toxicitet, eftersom ju farligare eller ju mer toxiskt materialet eller ämnet är, desto snabbare uppnås tröskelvärdet, värdet eller parametern i fråga, och eftersom även mycket små mängder kan orsaka väsentlig skada på miljön eller människors hälsa när det gäller särskilt farliga och toxiska ämnen eller material.
- (23) De accelererande klimatförändringarna, förlusten av biologisk mångfald och miljöförstörelsen, i kombination med påvisbara exempel på deras förödande konsekvenser, har medfört att den gröna omställningen har erkänts som vår tids avgörande mål och en fråga om rättvisa mellan generationerna. När det i detta direktiv, för att fastställa brottsrekvisit för brott, hänvisas till definierade termer i unionens miljölagstiftning för att beskriva olagliga gärningar, bör dessa termer förstås i den mening som avses i motsvarande definitioner i de relevanta unionsrättsakter som omfattas av detta direktiv. Detta direktiv bör även omfatta alla unionsakter som ändrar bestämmelser eller krav som är relevanta för att beskriva olagliga gärningar som omfattas av de brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv. Vid utarbetandet av sådana unionsändringsakter vore det lämpligt att införa en hänvisning till detta direktiv. När nya typer av olagliga gärningar som ännu inte omfattas av tillämpningsområdet för de brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv införs i unionens miljölagstiftning bör detta direktiv emellertid ändras för att inkludera sådana nya typer av olagliga gärningar i tillämpningsområdet.

- (24) Utan att det påverkar den dynamiska karaktären hos detta direktiv, bör kommissionen regelbundet och när så är nödvändigt överväga om det finns ett behov att ändra beskrivningen i detta direktiv av gärningar som kan utgöra ett brott enligt detta direktiv. Kommissionen bör även överväga om det finns ett behov av att fastställa brottsrekvisit för andra brott när nya typer av olagliga gärningar som ännu inte omfattas av tillämpningsområdet för detta direktiv införs i unionens miljölagstiftning.
- (25) Detta direktiv bör innehålla en icke uttömmande förteckning över faktorer som behöriga myndigheter i förekommande fall bör beakta vid bedömningen av huruvida de kvalitativa och kvantitativa tröskelvärden som använts för att fastställa brottsrekvisit för miljöbrott har uppnåtts. Tillhandahållandet av en sådan förteckning bör främja en enhetlig tillämpning av detta direktiv och en effektivare bekämpning av miljöbrott samt skapa rättssäkerhet. Sådana bedömningsfaktorer eller tillämpningen av dem bör emellertid inte göra det orimligt svårt att upptäcka, utreda och lagföra brott eller döma i brottmål.

- (26) Om det i detta direktiv föreskrivs att en gärning endast utgör ett brott om den är uppsåtlig och orsakar en persons död, bör begreppet *uppsåt* tolkas i enlighet med nationell rätt och med beaktande av relevant rättspraxis från Europeiska unionens domstol (*domstolen*). Vid tillämpningen av detta direktiv skulle *uppsåt* därmed kunna förstås som uppsåt att orsaka en persons död, eller skulle det även kunna omfatta en situation där gärningsmannen, trots avsaknad av vilja att orsaka en persons död, inte desto mindre accepterar sannolikheten för att detta ska inträffa, och handlar, eller underlåter att handla, av egen fri vilja och i strid med en viss skyldighet, och därigenom orsakar en persons död. Begreppet *uppsåt* bör förstås på samma sätt i fråga om olagliga gärningar som beskrivs i detta direktiv och som är uppsåtliga och orsakar allvarlig personskada, eller förstörelse av, eller omfattande och väsentlig skada som är antingen irreversibel eller långvarig på, ett ekosystem av betydande storlek eller miljövärde eller en livsmiljö inom ett skyddat område, eller orsakar omfattande och väsentlig skada som är antingen irreversibel eller långvarig på luft-, mark- eller vattenkvaliteten.
- (27) När det gäller de brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv bör begreppet *grov vårdslöshet* tolkas i enlighet med nationell rätt och med beaktande av relevant rättspraxis från domstolen. Detta direktiv kräver inte att begreppet *grov vårdslöshet* införs i nationell rätt för varje del av brottet, såsom innehav, försäljning eller utbudande till försäljning, utsläppande på marknaden och liknande. I sådana fall är det möjligt för medlemsstaterna att besluta att begreppet *grov vårdslöshet* är relevant för delar av brottet, såsom skyddsstatus, *försumbar mängd* eller *sannolikheten* att gärningen orsakar väsentlig skada.

- (28) Vid straffrättsliga förfaranden och rättegångar bör vederbörlig hänsyn tas till inblandningen av kriminella organisationer vars verksamhet inverkar negativt på miljön. Vid straffrättsliga förfaranden för miljöbrott bör korruption, penningtvätt, cyberbrottslighet och dokumentbedrägeri samt – när det gäller affärsverksamhet – gärningsmannens avsikt att maximera vinsterna eller minska kostnaderna beaktas. Dessa former av brottslighet är ofta kopplade till allvarliga former av miljöbrottslighet och bör därför inte behandlas isolerat. De är också särskilt benägna att orsaka väsentlig skada på miljön och människors hälsa, inbegripet förödande konsekvenser för naturen och lokalsamhällen. Det är dessutom särskilt oroande att vissa miljöbrott tolereras eller aktivt stöds av behöriga myndigheter eller tjänstemän när dessa utövar sitt offentliga uppdrag. I vissa fall kan detta till och med ta formen av korruption. Exempel på sådana beteenden är att blunda för eller tåga om överträdelser av miljörätten efter inspektioner, avsiktligt avstå från inspektioner eller kontroller, till exempel av huruvida villkoren i tillståndet iakttas av tillståndsinnehavaren, stödja beslut eller rösta för att utfärda olagliga tillstånd, eller lägga fram falska eller osanna positiva rapporter.

- (29) Anstiftan och medhjälp till ett uppsåtligt brott bör också straffbeläggas. Försök till brott som orsakar eller sannolikt kommer att orsaka dödsfall eller allvarlig personskada, eller orsakar eller sannolikt kommer att orsaka väsentlig skada på miljön eller på annat sätt anses vara särskilt skadligt bör också utgöra ett brott, om det sker uppsåtligen. Begreppet *försök* bör tolkas i enlighet med nationell rätt. När det gäller det brott för vilket brottsrekvisit fastställs i detta direktiv med avseende på genomförande av projekt utan tillstånd, ingår detta brott inte bland de brott för vilka försök bör straffbeläggas, eftersom genomförandet av ett projekt ska anses omfatta inledandet av ett sådant projekts genomförande, exempelvis arbeten för att förbereda marken för uppförande eller andra åtgärder med påverkan på miljön.
- (30) Påföljderna och sanktionerna för de brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv bör vara effektiva, avskräckande och proportionella. Därför bör miniminivåer för det högsta fängelsestraffet fastställas för fysiska personer. Det högsta fängelsestraff som i detta direktiv föreskrivs för brott som begås av fysiska personer bör vara tillämpligt på åtminstone de allvarligaste formerna av sådana brott. Alla medlemsstaters straffrätt omfattar bestämmelser om mord och dråp, som antingen begås uppsåtligen eller av grov vårdslöshet. Medlemsstaterna bör kunna använda sig av dessa allmänna bestämmelser, inbegripet bestämmelser om försvårande omständigheter, när de införlivar bestämmelserna i detta direktiv om brott som orsakar en persons död, oavsett om de begås uppsåtligen eller av grov vårdslöshet.

- (31) Kompletterande påföljder, sanktioner eller åtgärder anses ofta vara effektivare än ekonomiska påföljder eller sanktioner, särskilt för juridiska personer. Kompletterande påföljder, sanktioner eller åtgärder bör därför finnas tillgängliga i de relevanta förfarandena. Dessa påföljder, sanktioner eller åtgärder skulle kunna omfatta skyldighet att återställa miljön, uteslutning från tillgång till offentlig finansiering, inklusive anbudsförfaranden, bidrag och koncessioner, samt återkallande av tillstånd och auktorisationer. Detta påverkar inte domares eller domstolars rätt att i straffrättsliga förfaranden besluta om andra lämpliga kompletterande påföljder eller sanktioner i enskilda fall.
- (32) Kompletterande påföljder, sanktioner eller åtgärder skulle, utan att det påverkar kraven i Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG⁸, kunna omfatta ett krav på att återställa miljön om skadan är reversibel och ett krav på att tillhandahålla ersättning om skadan är irreversibel eller gärningsmannen saknar förmåga att genomföra ett sådant återställande.

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2004/35/EG av den 21 april 2004 om miljöansvar för att förebygga och avhjälpa miljöskador (EUT L 143, 30.4.2004, s. 56).

- (33) I den mån en gärning som utgör ett miljöbrott enligt definitionen i detta direktiv kan tillskrivas juridiska personer bör dessa juridiska personer hållas ansvariga för brottet i fråga. För att uppnå målen för detta direktiv bör medlemsstater vars rätt föreskriver straffrättsligt ansvar för juridiska personer säkerställa att det i nationell rätt föreskrivs effektiva, avskräckande och proportionella typer och nivåer av straffrättsliga påföljder eller sanktioner i enlighet med detta direktiv. För att uppnå målen för detta direktiv bör medlemsstater vars rätt inte föreskriver straffrättsligt ansvar för juridiska personer säkerställa att det i nationell rätt föreskrivs effektiva, avskräckande och proportionella typer och nivåer av icke-straffrättsliga sanktioner i enlighet med detta direktiv. De högsta nivåer på böter eller sanktionsavgifter som föreskrivs i detta direktiv för de brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv bör vara tillämpliga på åtminstone de allvarligaste formerna av sådana brott. Gärningens allvar samt de berörda juridiska personernas individuella, ekonomiska och andra förhållanden bör beaktas för att säkerställa att den utdömda påföljden eller sanktionen är effektiv, avskräckande och proportionell. Medlemsstaterna bör kunna fastställa högsta nivåer på böter eller sanktionsavgifter, antingen som en procentandel av den berörda juridiska personens totala globala omsättning eller som fasta belopp. Vid införlivandet av detta direktiv bör medlemsstaterna besluta vilket av dessa två alternativ de ska använda.

- (34) Om medlemsstaterna, vid fastställandet av de böter eller sanktionsavgifter som ska åläggas juridiska personer, väljer att tillämpa kriteriet med en juridisk persons totala globala omsättning, bör de besluta huruvida de ska beräkna den omsättningen på grundval av det räkenskapsår som föregår det räkenskapsår då brottet begicks eller det räkenskapsår som föregår det räkenskapsår då beslutet att ålägga böter eller sanktionsavgifter antogs. De bör också överväga att fastställa regler för fall där det inte är möjligt att fastställa beloppet för en bot eller sanktionsavgift på grundval av den juridiska personens totala globala omsättning under det räkenskapsår som föregår det räkenskapsår då brottet begicks eller under det räkenskapsår som föregår det räkenskapsår då beslutet att ålägga böter eller sanktionsavgifter antogs. I sådana fall bör medlemsstaterna kunna ta hänsyn till andra kriterier, såsom den totala globala omsättningen under ett annat räkenskapsår. Om reglerna i fråga omfattar fastställande av fasta belopp för böter eller sanktionsavgifter bör det inte vara nödvändigt för de högsta nivåerna för dessa belopp att nå upp till de nivåer som fastställs i detta direktiv som miniminikrav för den högsta nivån på böter eller sanktionsavgifter i fasta belopp.

- (35) Om medlemsstaterna väljer en högsta nivå på böter eller sanktionsavgifter i fasta belopp bör dessa nivåer fastställas i nationell rätt. De högsta nivåerna för sådana böter eller sanktionsavgifter bör tillämpas på de allvarligaste formerna av brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv och som begås av ekonomiskt starka juridiska personer. Medlemsstaterna bör kunna fastställa metoden för beräkningen av dessa högsta nivåer på böter eller sanktionsavgifter, inbegripet särskilda villkor för dessa. Medlemsstaterna uppmanas att regelbundet se över de nivåer på böter eller sanktionsavgifter som fastställs i fasta belopp med hänsyn till inflationstakt och andra svängningar i penningvärde, i enlighet med de förfaranden som fastställs i deras nationella rätt. Medlemsstater som inte har euron som valuta bör föreskriva högsta nivåer på böter eller sanktionsavgifter i sin egen valuta motsvarande de nivåer i euro som fastställs i detta direktiv den dag då det träder i kraft. Dessa medlemsstater uppmanas att regelbundet se över nivåerna på böter eller sanktionsavgifter även med hänsyn till växelkursens utveckling.
- (36) Fastställandet av högsta nivå på böter eller sanktionsavgifter påverkar inte domares eller domstolars rätt att i straffrättsliga förfaranden besluta om lämpliga påföljder eller sanktioner i enskilda fall. Eftersom det i detta direktiv inte fastställs några lägsta nivåer på böter eller sanktionsavgifter bör domarna eller domstolarna under alla omständigheter besluta om lämpliga påföljder eller sanktioner med beaktande av den berörda juridiska personens individuella, ekonomiska och andra förhållanden och av gärningens allvar.

- (37) Medlemsstaterna bör säkerställa att de straffrättsliga eller icke-straffrättsliga påföljder, sanktioner eller åtgärder som är tillämpliga på juridiska personer som hålls ansvariga för kvalificerade brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv är strängare än de som är tillämpliga på andra brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv. I detta syfte bör medlemsstaterna, i enlighet med sin nationella rätt, föreskriva en högre nivå på böter och sanktionsavgifter än den högsta nivå på böter och sanktionsavgifter som fastställs i detta direktiv eller på annat sätt föreskriva strängare påföljder, sanktioner eller åtgärder, inbegripet straffrättsliga eller icke-straffrättsliga påföljder, sanktioner eller åtgärder, eller en kombination av dessa.
- (38) Det faktum att juridiska personer hålls ansvariga enligt detta direktiv bör inte utesluta straffrättsliga förfaranden mot fysiska personer som begår eller är anstiftare eller medhjälpare till de brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv. Om villkoren för straffrättsligt ansvar är uppfyllda bör sådana fysiska personer anses inbegripa ledamöter i bolagsstyrelser.
- (39) Det är mycket viktigt att medlemsstaterna överväger att införa påföljder eller åtgärder som utgör alternativ till fängelsestraff, i syfte att bidra till att återställa miljön.
- (40) En ytterligare tillnärmning av nivåerna på påföljder och sanktioner bör ske och en effektivisering av nivåerna bör främjas genom att det införs gemensamma försvårande omständigheter som återspeglar brottets allvar. Begreppet *försvårande omständigheter* bör förstås antingen som sakförhållanden som gör det möjligt för domstolen att utdöma strängare straff för samma brott än vad som är normalt utdöms när dessa sakförhållanden inte föreligger, eller som en möjlighet att handlägga flera brott kumulativt för att höja påföljds- eller sanktionsnivån. Medlemsstaterna är därför inte skyldiga att föreskriva särskilda försvårande omständigheter i fall där nationell rätt redan föreskriver separata brott som kan leda till strängare påföljder eller sanktioner.

- (41) Medlemsstaterna bör säkerställa att minst en av de försvårande och förmildrande omständigheter som föreskrivs i detta direktiv fastställs som en möjlig försvårande eller förmildrande omständighet i enlighet med tillämpliga regler i deras rättssystem. Under alla omständigheter bör det vara domaren eller domstolen som avgör om påföljden ska skärpas eller mildras, med beaktande av de specifika omständigheterna i varje enskilt fall.
- (42) Detta direktiv bör inte påverka tillämpningen av nationella straffrättsliga allmänna regler och principer om meddelande av fällande domar och om verkställighet av påföljder i enlighet med de specifika omständigheterna i varje enskilt fall. Medlemsstaterna bör kunna fastställa de typer av kompletterande påföljder, sanktioner eller åtgärder som är lämpligast. I synnerhet när det i nationell rätt föreskrivs en möjlighet att införa en skyldighet att återställa miljön inom en viss period, under förutsättning att skadan är reversibel, kräver detta direktiv inte att en domare eller domstol också ska vara ansvarig för att övervaka efterlevnaden av en sådan skyldighet. Om återkallande av tillstånd och auktorisationer att bedriva verksamhet som ledde till det berörda brottet kan föreskrivas som påföljd eller sanktion enligt nationell rätt, bör medlemsstaterna säkerställa att domarna eller domstolarna själva kan besluta om en sådan påföljd eller sanktion eller att en annan behörig myndighet informeras och kan agera i enlighet med nationella förfaranderegler.
- (43) Detta direktiv bör inte påverka det civilrättsliga ansvaret enligt nationell rätt eller skyldigheten att i enlighet med unionsrätten eller nationell rätt ersätta skada som orsakats till följd av ett visst brott för vilket brottsrekvisit fastställs i detta direktiv.

- (44) Offentliggörande av personuppgifter om lagförda personer i rättsliga avgöranden bör vara möjligt endast i vederbörligen motiverade undantagsfall efter en bedömning i det enskilda fallet, där allmänintresset vägs mot rätten till respekt för privatlivet och skydd av den lagförda personens personuppgifter enligt artiklarna 7 och 8 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna (*stadgan*). Offentliggörande av dessa personuppgifter bör därför vara möjligt endast i fall av allvarliga brott och där det krävs stark avskräckande verkan. Bedömningen i det enskilda fallet skulle kunna ta hänsyn till faktorer såsom allvaret i den skada som åsamkats miljön, den skada som fysiska personer lidit, eller bådaddera, huruvida brottet har begåtts vid upprepade tillfällen inom samma miljösektor samt huruvida brottet har begåtts av eller till förmån för ett stort företag som är verksamt i flera medlemsstater eller av en viktig marknadsaktör inom en specifik miljösektor. All behandling av personuppgifter inom ramen för detta direktiv bör vara förenlig med tillämplig dataskyddslagstiftning på unionsnivå och nationell nivå, särskilt Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679⁹ och Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680¹⁰. Denna dataskyddslagstiftning inbegriper en skyldighet för medlemsstaterna att föreskriva lämpliga skyddsåtgärder för registrerades rättigheter och friheter när de offentliggör hela eller delar av det rättsliga avgörande som rör det begångna brottet och de påföljder, sanktioner eller åtgärder som utdömts. Dessutom bör offentliggörandet av beslutet om att ålägga en juridisk person påföljder, sanktioner eller åtgärder ske utan att det påverkar tillämpningen av de nationella bestämmelserna om anonymisering av domstolsbeslut eller offentliggörandets varaktighet.

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2016/679 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av direktiv 95/46/EG (allmän dataskyddsförordning) (EUT L 119, 4.5.2016, s. 1).

¹⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2016/680 av den 27 april 2016 om skydd för fysiska personer med avseende på behöriga myndigheters behandling av personuppgifter för att förebygga, förhindra, utreda, avslöja eller lagföra brott eller verkställa straffrättsliga påföljder, och det fria flödet av sådana uppgifter och om upphävande av rådets rambeslut 2008/977/RIF (EUT L 119, 4.5.2016, s. 89).

- (45) Skyldigheten enligt detta direktiv att föreskriva straffrättsliga påföljder eller sanktioner bör inte undanta medlemsstaterna från skyldigheten att föreskriva administrativa sanktioner och andra åtgärder i nationell rätt för överträdelser av unionens miljölagstiftning.
- (46) Medlemsstaterna bör tydligt fastställa tillämpningsområdet för administrativ och straffrättslig bekämpning av miljöbrott, i enlighet med nationell rätt. Vid tillämpningen av den nationella rätt som införlivar detta direktiv bör medlemsstaterna säkerställa att principerna i stadgan, inbegripet förbudet mot förfaranden som inte respekterar principen om *ne bis in idem*, respekteras vid utdömandet av straffrättsliga och administrativa påföljder eller sanktioner.
- (47) Dessutom bör rättsliga och administrativa myndigheter i medlemsstaterna ha en rad straffrättsliga påföljder och icke-straffrättsliga påföljder, sanktioner och andra åtgärder, inbegripet förebyggande åtgärder, till sitt förfogande för att hantera olika typer av brottsliga gärningar på ett anpassat, snabbt, proportionellt och effektivt sätt.
- (48) Om brotten är av fortlöpande karaktär bör de fås att upphöra så snart som möjligt. Medlemsstaterna uppmuntras att göra det möjligt för behöriga myndigheter att förelägga att de olagliga gärningarna omedelbart ska upphöra eller att förhindra sådana gärningar.

- (49) Om gärningsmannen har gjort ekonomiska vinster bör dessa vinster förverkas. Medlemsstaterna bör vidta nödvändiga åtgärder för att möjliggöra att vinning och hjälpmedel som frysts och förverkats hanteras på lämpligt sätt, i linje med deras karaktär. Medlemsstaterna bör överväga att vidta åtgärder som gör det möjligt att, när så är möjligt, använda förverkad egendom för att finansiera återställande av miljön eller avhjälpande av eventuell skada som orsakats, eller för att tillhandahålla ersättning för miljöskadan, i enlighet med nationell rätt.
- (50) Medlemsstaterna bör fastställa regler om preskriptionstider som är nödvändiga för att effektivt bekämpa miljöbrott, utan att det påverkar tillämpningen av nationella bestämmelser som inte fastställer preskriptionstider för utredning och lagföring av brott samt verkställighet av påföljder och sanktioner. Som en allmän regel löper preskriptionstiden från den tidpunkt då brottet begicks. Eftersom det är minimiregler som fastställs i detta direktiv kan medlemsstaterna dock föreskriva att preskriptionstiden ska börja löpa senare, närmare bestämt från den tidpunkt då brottet upptäcktes, förutsatt att en sådan tidpunkt för upptäckt tydligt fastställs i enlighet med nationell rätt. Medlemsstaterna kan enligt detta direktiv föreskriva kortare preskriptionstider än de preskriptionstider som föreskrivs i detta direktiv, förutsatt att det i deras rättssystem är möjligt att avbryta eller skjuta upp sådana kortare preskriptionsfrister i händelse av handlingar som kan fastställas i enlighet med nationell rätt.

- (51) I synnerhet med tanke på att gärningsmän förflyttar sig, i kombination med den gränsöverskridande karaktären hos brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv och möjligheten att genomföra gränsöverskridande utredningar, bör medlemsstaterna fastställa sin jurisdiktion för att effektivt motverka sådana brott. Medlemsstaterna bör samarbeta med Eurojust, särskilt på grundval av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727¹¹, i fall där behörighetskonflikter skulle kunna uppstå. En medlemsstat bör fastställa jurisdiktion för brott som begås ombord på ett fartyg eller ett luftfartyg som är registrerat i den medlemsstaten, eller som för dess flagg, med beaktande av därtill hörande normer enligt relevanta internationella konventioner. Medlemsstaterna bör inte vara skyldiga enligt detta direktiv att för första gången fastställa jurisdiktion för brott som på grund av sin art inte kan begås ombord på ett fartyg eller ett luftfartyg.
- (52) Medlemsstaterna bör fastställa jurisdiktion för brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv om den skada som ingår i brottsrekvisiten uppstod på deras territorium. I enlighet med nationell rätt, och i linje med territorialitetsprincipen, kan en medlemsstat fastställa jurisdiktion för brott som helt eller delvis begås på dess territorium.

¹¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2018/1727 av den 14 november 2018 om Europeiska unionens byrå för straffrättsligt samarbete (Eurojust), och om ersättning och upphävande av rådets beslut 2002/187/RIF (EUT L 295, 21.11.2018, s. 138).

- (53) För att säkerställa en framgångsrik verkställighet av miljöstraffrätten bör medlemsstaterna tillhandahålla de behöriga myndigheterna effektiva utredningsverktyg för miljöbrott, såsom de som finns i deras nationella rätt när det gäller bekämpning av organiserad brottslighet eller andra allvarliga brott, om och i den mån användningen av dessa verktyg är lämplig och står i proportion till arten av och allvaret i brotten enligt vad som föreskrivs i nationell rätt. Sådana verktyg kan omfatta avlyssning, dold övervakning, inklusive elektronisk övervakning, kontrollerade leveranser, övervakning av bankkonton och andra finansiella utredningsverktyg. Dessa verktyg bör användas i enlighet med proportionalitetsprincipen och med full respekt för stadgan. Rätten till skydd för personuppgifter måste respekteras.

- (54) Miljöbrotten skadar naturen och samhället. Personer som anmäler överträdelser av unionens miljölagstiftning gagnar genom sitt agerande allmänintresset. De spelar en nyckelroll när det gäller att avslöja och förhindra sådana överträdelser och bidrar på så sätt till att skydda miljön och samhällets välfärd. Enskilda personer som har kontakt med en organisation inom sin arbetsrelaterade verksamhet är ofta de första som får vetskap om hot mot eller skada för det allmänna intresset och miljön. Personer som rapporterar om oegentligheter kallas *visselblåsare*. Potentiella visselblåsare avskräcks ofta från att rapportera om sina farhågor eller misstankar av rädsla för repressalier. Sådana rapporterade personer omfattas av ett balanserat och effektivt skydd enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937¹², i vars tillämpningsområde även Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/99/EG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/123/EG¹³ ingår. Eftersom direktiven 2008/99/EG och 2009/123/EG ersätts av det här direktivet bör personer som rapporterar om överträdelser av unionens miljölagstiftning, genom det här direktivet, även fortsättningsvis omfattas av detta skydd från de medlemsstater som är bundna av det.

¹² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/1937 av den 23 oktober 2019 om skydd för personer som rapporterar om överträdelser av unionsrätten (EUT L 305, 26.11.2019, s. 17).

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/123/EG av den 21 oktober 2009 om ändring av direktiv 2005/35/EG om föroreningar förorsakade av fartyg och införandet av sanktioner för överträdelser (EUT L 280, 27.10.2009, s. 52).

- (55) Även andra personer än de personer som rapporterar om överträdelser av unionens miljölagstiftning enligt direktiv (EU) 2019/1937 skulle kunna besitta värdefull information om potentiella miljöbrott. Det kan röra sig om medlemmar i den berörda gruppen eller samhällsmedlemmar som är aktiva inom miljöskydd. Personer som anmäler miljöbrott och personer som samarbetar när det gäller bekämpningen av sådana brott bör ges nödvändigt stöd och bistånd i samband med straffrättsliga förfaranden, så att de inte missgynnas av att samarbeta, utan får stöd och hjälp. Nödvändiga stöd- och biståndsåtgärder bör finnas tillgängliga för dessa personer i enlighet med deras processuella rättigheter i nationell rätt och bör åtminstone omfatta alla stöd- och biståndsåtgärder som är tillgängliga för personer med motsvarande processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden som rör andra brott. Dessa personer bör, i enlighet med sina processuella rättigheter i nationell rätt, också skyddas från att trakasseras för att de rapporterar om miljöbrott eller samarbetar i de straffrättsliga förfarandena. Innehållet i de nödvändiga stöd- och biståndsåtgärder fastställs inte i det här direktivet utan bör fastställas av medlemsstaterna. Medlemsstaterna är inte skyldiga att göra stöd- och biståndsåtgärder tillgängliga för misstänkta eller tilltalade i samband med de berörda straffrättsliga förfarandena.
- (56) Medlemsstaterna bör bedöma behovet att göra det möjligt för personer att anmäla miljöbrott anonymt, om det inte redan finns en sådan möjlighet.

- (57) Eftersom miljön inte kan företräda sig själv som brottsoffer i straffrättsliga förfaranden bör medlemmarna av den berörda allmänheten, för att uppnå en effektiv regelefterlevnad, ha möjlighet att företräda miljön som en kollektiv nytthet, i enlighet med nationell rätt och i enlighet med relevanta förfaranderegler.
- (58) Detta direktiv ålägger inte medlemsstaterna att införa några nya processuella rättigheter för medlemmarna av den berörda allmänheten. Om det emellertid i en medlemsstat finns sådana processuella rättigheter för medlemmar av den berörda allmänheten i liknande situationer som rör andra brott än dem som föreskrivs enligt detta direktiv, till exempel rätten att delta i förfaranden som civilrättslig part, bör sådana processuella rättigheter även omfatta medlemmarna av den berörda allmänheten i förfaranden rörande miljöbrott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv. Rättigheterna för medlemmarna av den berörda allmänheten påverkar inte brottsoffers rättigheter som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU¹⁴. Begreppen *medlemmar av den berörda allmänheten* och *brottsoffer* bör hållas åtskilda, och medlemsstaterna bör inte vara skyldiga att tillämpa brottsoffers rättigheter på medlemmar av den berörda allmänheten. Det här direktivet bör inte ålägga medlemsstaterna att bevilja medlemmar av den berörda allmänheten de processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden som de beviljar andra kategorier av personer än medlemmar av den berörda allmänheten.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/29/EU av den 25 oktober 2012 om fastställande av miniminormer för brottsoffers rättigheter och för stöd till och skydd av dem samt om ersättande av rådets rambeslut 2001/220/RIF (EUT L 315, 14.11.2012, s. 57).

- (59) Medlemsstaterna bör vidta lämpliga åtgärder, såsom informationskampanjer och kampanjer för att öka medvetenheten riktade till relevanta berörda parter från både den offentliga och den privata sektorn, samt forsknings- och utbildningsprogram, i syfte att minska den samlade miljöbrottsligheten och minska risken för miljöbrott. Om så är lämpligt bör medlemsstaterna agera i samarbete med sådana berörda parter. I detta sammanhang skulle åtgärder som syftar till att förbättra förebyggandet av miljöbrott kunna omfatta främjande av system för efterlevnad och tillbörlig aktsamhet, uppmuntran av aktörer att ha regelefterlevnadsansvariga för att bidra till att säkerställa efterlevnaden av unionens miljölagstiftning samt främjande av öppenheten för att stärka efterlevnaden av miljöstraffrätten. Kompletterande påföljder och sanktioner som åläggs juridiska personer enligt detta direktiv skulle också kunna omfatta en skyldighet för företag att införa system för tillbörlig aktsamhet för att förbättra efterlevnaden av miljönormer, vilket också bidrar till att förebygga ytterligare miljöbrott. Dessutom skulle medlemsstaterna kunna överväga att inrätta en fond för att stödja förebyggande åtgärder med avseende på miljöbrott och deras förödande konsekvenser.
- (60) Brist på resurser och verkställande befogenheter för nationella myndigheter som upptäcker, utreder och lagför miljöbrott eller dömer i miljöbrottmål skapar hinder för ett effektivt förebyggande av sådana brott och meddelande av fällande domar i sådana brottmål. Framför allt kan bristen på resurser hindra myndigheterna från att över huvud taget vidta åtgärder eller begränsa deras verkställighetsåtgärder, vilket gör det möjligt för gärningsmännen att undgå ansvar eller kan leda till att den dom som meddelas inte motsvarar brottets allvar. Därför bör minimikriterier för resurser och verkställande befogenheter fastställas.

- (61) För att brottsbekämpningskedjan ska fungera effektivt krävs en rad specialistkunskaper. Eftersom miljöbrott innebär komplexa utmaningar och den tekniska karaktären hos sådana brott kräver ett sektorsövergripande tillvägagångssätt, krävs en hög nivå av juridisk kunskap och teknisk expertis, ekonomiskt stöd, samt en hög utbildnings- och specialiseringsnivå inom alla relevanta behöriga myndigheter. Medlemsstaterna bör tillhandahålla lämplig utbildning för dem som ansvarar för att upptäcka, utreda och lagföra miljöbrott eller döma i miljöbrottmål. När så är lämpligt bör medlemsstaterna, med beaktande av sina konstitutionella traditioner och strukturerna i sina rättssystem samt andra omständigheter, inbegripet den berörda medlemsstatens storlek, bedöma behovet att öka specialiseringsnivån hos sådana myndigheter när det gäller miljöbrott, i enlighet med nationell rätt. Om den berörda medlemsstaten är liten och endast har ett begränsat antal behöriga myndigheter kan bedömningen leda till slutsatsen att specialisering inte är möjlig eller tillräddig med tanke på det begränsade antalet. För att maximera professionalismen och effektiviteten i brottsbekämpningskedjan bör medlemsstaterna i synnerhet också överväga att utse specialiserade utredningsenheter, åklagare och domare för att handlägga miljöbrottmål. Allmänna brottmålsdomstolar skulle kunna inrätta specialiserade avdelningar. Teknisk expertis bör göras tillgänglig för alla berörda myndigheter med ansvar för brottsbekämpning.
- (62) För att säkerställa ett effektivt, integrerat och enhetligt system för brottsbekämpning som rymmer administrativa, civilrättsliga och straffrättsliga åtgärder bör medlemsstaterna organisera samarbete och kommunikation internt mellan alla sina behöriga myndigheter som är involverade i administrativ och straffrättslig brottsbekämpning, inbegripet alla myndigheter som utövar förebyggande, sanktionsrelaterade och avhjälpande funktioner.

- (63) I enlighet med tillämpliga regler bör medlemsstaterna också samarbeta sinsemellan genom unionsbyråer, särskilt Eurojust och Europol, samt med unionsorgan, däribland Europeiska åklagarmyndigheten och Europeiska byrån för bedrägeribekämpning, inom deras respektive behörighetsområden. Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om gränsöverskridande samarbete och ömsesidig rättslig hjälp i brottmål, bör sådant samarbete ske för att säkerställa effektiva åtgärder mot de brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv, och det bör inbegripa tekniskt och operativt bistånd, när så är lämpligt, från Eurojust till de nationella behöriga myndigheterna för att dessa myndigheter ska kunna samordna sina utredningar. Kommissionen skulle vid behov kunna bistå. Sådant bistånd bör inte innebära att kommissionen deltar i de nationella behöriga myndigheternas utrednings- eller lagföringsförfaranden i enskilda brottmål och bör inte tolkas som att det omfattar ekonomiskt stöd eller något annat budgetåtagande från kommissionens sida.
- (64) Medlemsstaterna bör säkerställa att information om personer som dömts för de brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv utbyts mellan nationella behöriga myndigheter i enlighet med rådets rambeslut 2009/315/RIF¹⁵.

¹⁵ Rådets rambeslut 2009/315/RIF av den 26 februari 2009 om organisationen av medlemsstaternas utbyte av uppgifter ur kriminalregistret och uppgifternas innehåll (EUT L 93, 7.4.2009, s. 23).

- (65) För att säkerställa en enhetlig strategi för bekämpning av miljöbrott bör medlemsstaterna anta, offentliggöra, genomföra och regelbundet se över en nationell strategi för bekämpning av miljöbrott, i vilken de fastställer mål, prioriteringar och de motsvarande åtgärder och resurser som behövs. Denna nationella strategi bör i synnerhet omfatta målen och prioriteringarna för den nationella politiken på miljöbrottsområdet, metoderna för samordning och samarbete mellan de behöriga myndigheterna, förfaranden och mekanismer för regelbunden övervakning och utvärdering av de resultat som uppnåtts samt bistånd från europeiska nätverk som arbetar med frågor som är direkt relevanta för att bekämpa miljöbrott och därmed sammanhängande överträdelser. Det bör vara möjligt för medlemsstaterna att besluta om en lämplig form för denna strategi där man skulle kunna ta hänsyn till respektive konstitutionella traditioner när det gäller fördelning av befogenheter och av behörighet och som skulle kunna vara antingen sektorsspecifik eller en del av ett bredare strategiskt dokument. Oberoende av huruvida medlemsstaterna antar en eller flera strategier bör deras övergripande innehåll omfatta hela medlemsstatens territorium.

- (66) För att effektivt bekämpa de miljöbrott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv är det nödvändigt att medlemsstaternas behöriga myndigheter samlar in korrekta, enhetliga och jämförbara statistiska uppgifter om dessa brott. Medlemsstaterna bör därför säkerställa att det finns ett adekvat system för registrering, framtagande och översändande av befintliga statistiska uppgifter om de brott för vilka brottsrekvisit fastställs i detta direktiv. Medlemsstaterna bör använda dessa statistiska uppgifter för den strategiska och operativa planeringen av brottsbekämpande åtgärder, för att analysera omfattningen av och trenderna när det gäller miljöbrott samt för att ge information till medborgarna. Medlemsstaterna bör till kommissionen översända relevanta statistiska uppgifter om miljöbrottmål, hämtade från uppgifter som redan finns på centraliserad eller decentraliserad nivå inom hela medlemsstaten. Kommissionen bör regelbundet utvärdera de statistiska uppgifter som översänts av medlemsstaterna samt i en rapport offentliggöra resultatet av sin utvärdering.
- (67) De statistiska uppgifter om miljöbrott som översänts enligt detta direktiv bör vara jämförbara mellan medlemsstaterna och hämtas på grundval av gemensamma miniminormer. I syfte att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av detta direktiv bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter för att fastställa det standardformat i vilket statistiska uppgifter ska översändas. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011¹⁶.

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13).

- (68) Standardformatet för översändande till kommissionen av statistiska uppgifter om typer och nivåer av påföljder och sanktioner, inbegripet information om relaterade brottskategorier, i enlighet med detta direktiv bör fastställas i enlighet med det kommittéförfarande som föreskrivs i detta direktiv.
- (69) I enlighet med artiklarna 1, 2 och 4a.1 i protokoll nr 21 om Förenade kungarikets och Irlands ställning med avseende på området med frihet, säkerhet och rättvisa, fogat till EU-fördraget och EUF-fördraget, och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 4 i det protokollet, deltar Irland inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Irland.
- (70) I enlighet med artiklarna 1 och 2 i protokoll nr 22 om Danmarks ställning, fogat till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om Europeiska unionens funktionssätt, deltar Danmark inte i antagandet av detta direktiv, som inte är bindande för eller tillämpligt på Danmark.
- (71) Syftet med detta direktiv är att ändra och utöka bestämmelserna i direktiv 2008/99/EG. Eftersom ett stort antal väsentliga ändringar genomförs bör direktiv 2008/99/EG av tydlighetsskäl ersättas i sin helhet med avseende på de medlemsstater som är bundna av det här direktivet.

- (72) Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/35/EG¹⁷ kompletterades genom direktiv 2009/123/EG med bestämmelser om brott och sanktioner för utsläpp av förorenande ämnen orsakade av fartyg. Sådana brott och sanktioner bör omfattas av det här direktivets tillämpningsområde. För medlemsstater som är bundna av det här direktivet bör därför direktiv 2009/123/EG ersättas. Detta ersättande bör inte påverka dessa medlemsstaters skyldighet med avseende på dagen för införlivande av det direktivet med nationell rätt. Vad gäller de medlemsstater som är bundna av det här direktivet bör följaktligen hänvisningar till de bestämmelser i direktiv 2005/35/EG som lagts till eller ersatts genom direktiv 2009/123/EG anses som hänvisningar till det här direktivet. Medlemsstater som inte är bundna av det här direktivet ska fortsätta att vara bundna av direktiv 2005/35/EG, ändrat genom direktiv 2009/123/EG.
- (73) Eftersom målen för detta direktiv, nämligen att fastställa gemensamma rekvisit för miljöbrott och säkerställa tillgång till effektiva, avskräckande och proportionella straffrättsliga påföljder och sanktioner för allvarliga brott, inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna utan snarare, bland annat på grund av den gränsöverskridande skada på miljön som de olagliga gärningarna i fråga kan orsaka och på grund av de nödvändiga åtgärdernas omfattning och verkningar, kan uppnås bättre på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i EU-fördraget. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta direktiv inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.

¹⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/35/EG av den 7 september 2005 om föroreningar förorsakade av fartyg och om införande av sanktioner, inbegripet straffrättsliga sanktioner, för föroreningsbrott (EUT L 255, 30.9.2005, s. 11).

- (74) Skyldigheterna enligt detta direktiv påverkar inte unionsrätten om processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden, och medlemsstaterna bör säkerställa att misstänkta eller tilltalades processuella rättigheter i straffrättsliga förfaranden respekteras fullt ut.
- (75) Detta direktiv står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och iakttar de principer som erkänns särskilt i stadgan, däribland skydd av personuppgifter, yttrandefrihet och informationsfrihet, näringsfrihet, rätt till ett effektivt rättsmedel och till en opartisk domstol, presumption för oskuld och rätt till försvar, principerna om laglighet och proportionalitet i fråga om brott och straff samt rätt att inte bli dömd eller straffad två gånger för samma brott. Detta direktiv syftar till att säkerställa att dessa rättigheter och principer iakttas fullt ut och bör genomföras i enlighet med detta.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Innehåll

Genom detta direktiv fastställs minimiregler för fastställande av brottsrekvisit samt påföljder och sanktioner som syftar till ett effektivare miljöskydd och för åtgärder för att förebygga och bekämpa miljöbrott och för att effektivt verkställa unionens miljölagstiftning.

Artikel 2

Definitioner

1. De termer som används i detta direktiv för att beskriva de gärningar som förtecknas i artikel 3.2 ska i tillämpliga fall tolkas i enlighet med definitionerna i unionsrätten enligt vad som avses i artikel 3.1 a.
2. I detta direktiv gäller följande definitioner:
 - a) *juridisk person*: varje rättssubjekt som har denna status enligt tillämplig nationell rätt, med undantag för stater eller offentliga organ vid utövandet av offentliga maktbefogenheter samt offentliga internationella organisationer.

- b) *livsmiljö inom ett skyddat område*: varje livsmiljö för en art för vilken ett område har klassificerats som ett särskilt skyddsområde enligt artikel 4.1 eller 4.2 i direktiv 2009/147/EG, eller varje livsmiljö eller habitat för en art för vilken ett område har utsetts till ett särskilt bevarandeområde i enlighet med artikel 4.4 i direktiv 92/43/EEG eller för vilken ett område har angetts som ett område av gemenskapsintresse i enlighet med artikel 4.2 i direktiv 92/43/EEG.
- c) *ekosystem*: ett dynamiskt komplex av växt-, djur-, svamp- och mikroorganismssamhällen och dessas icke-levande miljö som interagerar som en funktionell enhet och omfattar livsmiljötyper, livsmiljöer för arter och artpopulationer.

Artikel 3

Brott

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att de gärningar som förtecknas i punkterna 2 och 3 i denna artikel, om de är uppsåtliga, och de gärningar som avses i punkt 4 i denna artikel, om de utförs av åtminstone grov vårdslöshet, utgör brott om de är olagliga.

Vid tillämpningen av detta direktiv ska en gärning vara olaglig om den strider mot

- a) unionsrätt som bidrar till uppnåendet av ett av målen för unionens miljöpolitik enligt artikel 191.1 i EUF-fördraget, eller

- b) lagar och andra författningar i en medlemsstat, eller ett beslut som en behörig myndighet i en medlemsstat fattat och som ger verkan åt den unionsrätt som avses i led a.

Även om en sådan gärning utförs med ett tillstånd som utfärdats av en behörig myndighet i en medlemsstat ska den vara olaglig om tillståndet erhållits på bedrägligt sätt eller genom korruption, utpressning eller tvång, eller om tillståndet uppenbart strider mot relevanta materiella rättsliga krav.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att följande gärningar utgör brott om de är olagliga och uppsåtliga:

- a) Att i luft, mark eller vatten avge, släppa ut eller införa material eller ämnen, energi eller joniserande strålning i en mängd som orsakar eller sannolikt kommer att orsaka dödsfall eller allvarlig personskada eller väsentlig skada på luft-, mark- eller vattenkvaliteten eller väsentlig skada på ekosystem, djur eller växter.
- b) Att, i strid med ett förbud eller ett annat krav som syftar till att skydda miljön, på marknaden släppa ut en produkt vars användning i stor skala, det vill säga att produkten används av ett flertal användare, oavsett deras antal, leder till att det i luft, mark eller vatten avges, släpps ut eller införs material eller ämnen, energi eller joniserande strålning och orsakar eller sannolikt kommer att orsaka dödsfall eller allvarlig personskada eller väsentlig skada på luft-, mark- eller vattenkvaliteten eller väsentlig skada på ekosystem, djur eller växter.

- c) Att tillverka, på marknaden släppa ut eller tillhandahålla, exportera eller använda ämnen, som sådana eller ingående i blandningar eller i varor, inbegripet som tillsats, om en sådan gärning orsakar eller sannolikt kommer att orsaka dödsfall eller allvarlig personskada eller väsentlig skada på luft-, mark- eller vattenkvaliteten eller väsentlig skada på ekosystem, djur eller växter, och gärningen
- i) är föremål för begränsningar enligt avdelning VIII i och bilaga XVII till Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006¹⁸,
 - ii) är förbjuden enligt avdelning VII i förordning (EG) nr 1907/2006,
 - iii) inte är förenlig med Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009¹⁹,
 - iv) inte är förenlig med kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012²⁰,

¹⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1907/2006 av den 18 december 2006 om registrering, utvärdering, godkännande och begränsning av kemikalier (Reach), inrättande av en europeisk kemikaliemyndighet, ändring av direktiv 1999/45/EG och upphävande av rådets förordning (EEG) nr 793/93 och kommissionens förordning (EG) nr 1488/94 samt rådets direktiv 76/769/EEG och kommissionens direktiv 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG och 2000/21/EG (EUT L 396, 30.12.2006, s. 1).

¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1107/2009 av den 21 oktober 2009 om utsläppande av växtskyddsmedel på marknaden och om upphävande av rådets direktiv 79/117/EEG och 91/414/EEG (EUT L 309, 24.11.2009, s. 1).

²⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 528/2012 av den 22 maj 2012 om tillhandahållande på marknaden och användning av biocidprodukter (EUT L 167, 27.6.2012, s. 1).

- v) inte är förenlig med kraven i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008²¹, eller
 - vi) är förbjuden enligt bilaga I till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1021²².
- d) Att tillverka, använda, lagra, importera eller exportera kvicksilver, kvicksilverföreningar, kvicksilverblandningar och produkter med tillsatt kvicksilver om en sådan gärning inte är förenlig med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852²³ och orsakar eller sannolikt kommer att orsaka dödsfall eller allvarlig personskada, väsentlig skada på luft-, mark- eller vattenkvaliteten eller väsentlig skada på ekosystem, djur eller växter.

²¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1272/2008 av den 16 december 2008 om klassificering, märkning och förpackning av ämnen och blandningar, ändring och upphävande av direktiven 67/548/EEG och 1999/45/EG samt ändring av förordning (EG) nr 1907/2006 (EUT L 353, 31.12.2008, s. 1).

²² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1021 av den 20 juni 2019 om långlivade organiska föreningar (EUT L 169, 25.6.2019, s. 45).

²³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2017/852 av den 17 maj 2017 om kvicksilver och om upphävande av förordning (EG) nr 1102/2008 (EUT L 137, 24.5.2017, s. 1).

- e) Att genomföra projekt i den mening som avses i artikel 1.2 a, enligt vad som avses i artikel 4.1 och 4.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU²⁴, om en sådan gärning utförs utan tillstånd och orsakar eller sannolikt kommer att orsaka väsentlig skada på luft-, mark- eller vattenkvaliteten eller vattenstatusen, eller väsentlig skada på ekosystem, djur eller växter.
- f) Att samla in, transportera eller behandla avfall, övervaka sådan verksamhet och efterbehandla platser för bortskaffande av avfall, inbegripet åtgärder som en handlare eller mäklare vidtar, om en sådan gärning
 - i) rör farligt avfall enligt definitionen i artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG²⁵ och avser en icke försumbar mängd sådant avfall, eller
 - ii) rör annat avfall än det som avses i led i och orsakar eller sannolikt kommer att orsaka dödsfall eller allvarlig personskada eller väsentlig skada på luft-, mark- eller vattenkvaliteten eller väsentlig skada på ekosystem, djur eller växter.

²⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/92/EU av den 13 december 2011 om bedömning av inverkan på miljön av vissa offentliga och privata projekt (EUT L 26, 28.1.2012, s. 1).

²⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/98/EG av den 19 november 2008 om avfall och om upphävande av vissa direktiv (EUT L 312, 22.11.2008, s. 3).

- g) Att transportera avfall, i den mening som avses i artikel 2.26 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/...²⁶⁺, om en sådan gärning avser en icke försumbar mängd, oavsett om det rör sig om en enstaka transport eller flera transporter som förefaller vara kopplade till varandra.
- h) Att återvinna fartyg på ett sätt som omfattas av förordning (EU) nr 1257/2013 om en sådan gärning inte uppfyller de krav som avses i artikel 6.2 a i den förordningen.
- i) Att från fartyg släppa ut förorenande ämnen som omfattas av artikel 3 i direktiv 2005/35/EG i något av de områden som avses i artikel 3.1 i det direktivet, utom när sådana utsläpp från fartyg uppfyller kraven för de undantag som fastställs i artikel 5 i det direktivet, på ett sätt som orsakar eller sannolikt kommer att orsaka en försämring av vattenkvaliteten eller skada på den marina miljön.

²⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/... av den ... 2024 om transport av avfall, om ändring av förordningarna (EU) nr 1257/2013 och (EU) 2020/1056 och om upphävande av förordning (EG) nr 1013/2006 (EUT L ..., ELI: ...).

⁺ EUT: vänligen inför i texten numret på förordningen i dokument PE-CONS 84/23 (2021/0367(COD)) och för in nummer, datum och EUT-hänvisning för den förordningen i fotnoten.

- j) Att driva eller stänga en anläggning där farlig verksamhet bedrivs eller där farliga ämnen eller blandningar förvaras eller används, om en sådan gärning, sådan farlig verksamhet och sådana farliga ämnen eller blandningar omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU²⁷ eller Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU²⁸ och en sådan gärning orsakar eller sannolikt kommer att orsaka dödsfall eller allvarlig personskada eller väsentlig skada på luft-, mark- eller vattenkvaliteten eller väsentlig skada på ekosystem, djur eller växter.
- k) Att uppföra, driva och nedmontera en anläggning, om en sådan gärning och en sådan anläggning omfattas av Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU²⁹ och en sådan gärning orsakar eller sannolikt kommer att orsaka dödsfall eller allvarlig personskada eller väsentlig skada på luft-, mark- eller vattenkvaliteten eller väsentlig skada på ekosystem, djur eller växter.

²⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv 2012/18/EU av den 4 juli 2012 om åtgärder för att förebygga och begränsa faran för allvarliga olyckshändelser där farliga ämnen ingår och om ändring och senare upphävande av rådets direktiv 96/82/EG (EUT L 197, 24.7.2012, s. 1).

²⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2010/75/EU av den 24 november 2010 om industriutsläpp (samordnade åtgärder för att förebygga och begränsa föroreningar) (EUT L 334, 17.12.2010, s. 17).

²⁹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/30/EU av den 12 juni 2013 om säkerhet för olje- och gasverksamhet till havs och om ändring av direktiv 2004/35/EG (EUT L 178, 28.6.2013, s. 66).

- l) Att tillverka, producera, bearbeta, hantera, använda, inneha, förvara, transportera, importera, exportera eller bortskaftera radioaktivt material eller radioaktiva ämnen, om en sådan gärning och sådant material eller sådana ämnen omfattas av rådets direktiv 2013/59/Euratom³⁰, rådets direktiv 2014/87/Euratom³¹ eller rådets direktiv 2013/51/Euratom³² och en sådan gärning orsakar eller sannolikt kommer att orsaka dödsfall eller allvarlig personskada eller väsentlig skada på luft-, mark- eller vattenkvaliteten eller väsentlig skada på ekosystem, djur eller växter.
- m) Att ta ut ytvatten eller grundvatten i den mening som avses i Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG³³ om en sådan gärning orsakar eller sannolikt kommer att orsaka väsentlig skada på ytvattenförekomsternas ekologiska status eller ekologiska potential eller på grundvattenförekomsternas kvantitativa status.

³⁰ Rådets direktiv 2013/59/Euratom av den 5 december 2013 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd mot de faror som uppstår till följd av exponering för joniserande strålning, och om upphävande av direktiven 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom och 2003/122/Euratom (EUT L 13, 17.1.2014, s. 1).

³¹ Rådets direktiv 2014/87/Euratom av den 8 juli 2014 om ändring av direktiv 2009/71/Euratom om upprättande av ett gemenskapsramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar (EUT L 219, 25.7.2014, s. 42).

³² Rådets direktiv 2013/51/Euratom av den 22 oktober 2013 om fastställande av krav avseende skydd av allmänhetens hälsa mot radioaktiva ämnen i dricksvatten (EUT L 296, 7.11.2013, s. 12).

³³ Europaparlamentets och rådets direktiv 2000/60/EG av den 23 oktober 2000 om upprättande av en ram för gemenskapens åtgärder på vattenpolitikens område (EGT L 327, 22.12.2000, s. 1).

- n) Att döda, förstöra, ta, inneha, sälja eller bjuda ut till försäljning ett eller flera exemplar av en art av vilda djur eller växter som förtecknas i bilaga IV, eller i bilaga V om arterna i den bilagan omfattas av samma bestämmelser som de som antagits för arter i bilaga IV, till rådets direktiv 92/43/EEG³⁴ och av ett eller flera exemplar av de arter som avses i artikel 1 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG³⁵, utom när sådana gärningar avser en försumbar mängd sådana exemplar.
- o) Att handla med ett eller flera exemplar, eller delar av eller derivat av ett exemplar, av en art av vilda djur eller växter, som förtecknas i bilagorna A och B till rådets förordning (EG) nr 338/97³⁶, och att importera ett eller flera exemplar, eller delar av eller produkter som framställts av sådana, av sådana arter, som förtecknas i bilaga C till den förordningen, utom när sådana gärningar avser en försumbar mängd sådana exemplar.
- p) Att på unionsmarknaden släppa ut eller tillhandahålla eller från unionsmarknaden exportera relevanta råvaror eller relevanta produkter i strid med förbudet i artikel 3 i förordning (EU) 2023/1115, utom när sådana gärningar avser en försumbar mängd sådana råvaror eller produkter.

³⁴ Rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (EGT L 206, 22.7.1992, s. 7).

³⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (EUT L 20, 26.1.2010, s. 7).

³⁶ Rådets förordning (EG) nr 338/97 av den 9 december 1996 om skyddet av arter av vilda djur och växter genom kontroll av handeln med dem (EGT L 61, 3.3.1997, s. 1).

- q) Att genom någon form av gärning orsaka en försämring av en livsmiljö inom ett skyddat område eller en störning av djurarter som förtecknas i punkt a i bilaga II till direktiv 92/43/EEG inom ett skyddat område i den mening som avses i artikel 6.2 i det direktivet, om en sådan försämring eller störning är betydande.
- r) Att på unionens territorium föra in, på marknaden släppa ut, hålla, föda upp, transportera, använda, utbyta, tillåta reproduktion av, odla, i miljön släppa ut eller sprida invasiva främmande arter av unionsbetydelse, om en sådan gärning står i strid med
 - i) de restriktioner som anges i artikel 7.1 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014³⁷ och orsakar eller sannolikt kommer att orsaka dödsfall eller allvarlig personskada eller väsentlig skada på luft-, mark- eller vattenkvaliteten eller väsentlig skada på ekosystem, djur eller växter, eller
 - ii) ett villkor för utfärdande av ett tillstånd enligt artikel 8 i förordning (EU) nr 1143/2014 eller beviljande av ett godkännande enligt artikel 9 i den förordningen och orsakar eller sannolikt kommer att orsaka dödsfall eller allvarlig personskada eller väsentlig skada på luft-, mark- eller vattenkvaliteten eller väsentlig skada på ekosystem, djur eller växter.

³⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1143/2014 av den 22 oktober 2014 om förebyggande och hantering av introduktion och spridning av invasiva främmande arter (EUT L 317, 4.11.2014, s. 35).

- s) Att producera, på marknaden släppa ut, importera, exportera, använda eller släppa ut ozonnedbrytande ämnen, oavsett om de förekommer ensamma eller som blandningar, enligt vad som avses i artikel 2 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/590³⁸, eller att producera, på marknaden släppa ut, importera, exportera eller använda produkter och utrustning och delar därav som innehåller ozonnedbrytande ämnen eller vars funktion är beroende av dessa ämnen enligt vad som avses i artikel 2 b i den förordningen.
- t) Att producera, på marknaden släppa ut, importera, exportera, använda eller släppa ut fluorerade växthusgaser, oavsett om de förekommer ensamma eller som blandningar, enligt vad som avses i artikel 2 a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/573³⁹, eller att producera, på marknaden släppa ut, importera, exportera eller använda produkter och utrustning och delar därav som innehåller fluorerade växthusgaser eller vars funktion är beroende av dessa gaser enligt vad som avses i artikel 2 b i den förordningen, eller att ta sådana produkter och sådan utrustning i bruk.

³⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/590 av den 7 februari 2024 om ämnen som bryter ned ozonskiktet och om upphävande av förordning (EG) nr 1005/2009 (EUT L, 2024/590, 20.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/590/oj>).

³⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/573 av den 7 februari 2024 om fluorerade växthusgaser, om ändring av direktiv (EU) 2019/1937 och om upphävande av förordning (EU) nr 517/2014 (EUT L, 2024/573, 20.2.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/573/oj>).

3. Medlemsstaterna ska säkerställa att brott som avser de gärningar som förtecknas i punkt 2 utgör kvalificerade brott om sådana gärningar orsakar
 - a) förstörelse av, eller omfattande och väsentlig skada som är antingen irreversibel eller långvarig på, ett ekosystem av betydande storlek eller miljövärde eller en livsmiljö inom ett skyddat område, eller
 - b) omfattande och väsentlig skada som är antingen irreversibel eller långvarig på luft-, mark- eller vattenkvaliteten.
4. Medlemsstaterna ska säkerställa att de gärningar som förtecknas i punkt 2 a–d, f, g, i–q, r ii, s och t utgör brott om gärningen är olaglig och utförs av åtminstone grov vårdslöshet.
5. Utöver de brott som avser gärningar som förtecknas i punkt 2 får medlemsstaterna, i enlighet med sin nationella rätt, lagstifta om ytterligare brott i syfte att skydda miljön.
6. Medlemsstaterna ska säkerställa att en eller flera av följande faktorer i förekommande fall beaktas vid bedömningen av huruvida skadan eller den sannolika skadan är väsentlig med avseende på gärningar som förtecknas i punkt 2 a–e, f ii, j–m och r:
 - a) Den påverkade miljöns ursprungliga tillstånd.
 - b) Huruvida skadan har lång, medellång eller kort varaktighet.

c) Skadans omfattning.

d) Skadans reversibilitet.

7. Medlemsstaterna ska säkerställa att en eller flera av följande faktorer i förekommande fall beaktas vid bedömningen av huruvida gärningar som förtecknas i punkt 2 a–e, f ii, i–m och r sannolikt kommer att orsaka skada på luft-, mark- eller vattenkvaliteten eller vattenstatusen, eller på ekosystem, djur eller växter:

a) Gärningen avser en verksamhet som anses vara riskfylld eller farlig för miljön eller människors hälsa och kräver ett tillstånd som inte har erhållits eller följts.

b) I vilken utsträckning ett föreskrivet gränsvärde, ett annat värde eller någon annan obligatorisk parameter som fastställs i unionsrätt eller nationell rätt som avses i punkt 1 andra stycket a och b eller i ett tillstånd som utfärdats för den berörda verksamheten överskrids.

c) Huruvida materialet eller ämnet klassificeras som farligt eller på annat sätt anges som skadligt för miljön eller människors hälsa.

8. Medlemsstaterna ska säkerställa att en eller flera av följande faktorer i förekommande fall beaktas vid bedömningen av huruvida mängden är försumbar eller icke försumbar vid tillämpningen av punkt 2 f i, g, n, o och p:

a) Antalet föremål som det är fråga om.

- b) I vilken utsträckning ett föreskrivet gränsvärde, ett annat värde eller någon annan obligatorisk parameter som fastställs i unionsrätt eller nationell rätt som avses i punkt 1 andra stycket a och b överskrids.
- c) Den berörda djur- eller växtartens bevarandestatus.
- d) Kostnad för återställande av miljön, om det är möjligt att bedöma denna kostnad.

Artikel 4

Anstiftan, medhjälp och försök

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att anstiftan och medhjälp till ett brott som omfattas av artikel 3.2 och 3.3 utgör ett brott.
2. Medlemsstaterna ska säkerställa att ett försök att begå ett brott som omfattas av artikel 3.2 a–d, f, g, i–m, o, p, r, s och t utgör ett brott.

Artikel 5

Påföljder för fysiska personer

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att brott som avses i artiklarna 3 och 4 beläggs med effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder.

2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att
- a) brott som omfattas av artikel 3.2 a–d, f, j, k, l och r är belagda med ett maximistraff på minst tio års fängelse om de orsakar dödsfall,
 - b) brott som omfattas av artikel 3.3 är belagda med ett maximistraff på minst åtta års fängelse,
 - c) brott som omfattas av artikel 3.4, när den punkten hänvisar till artikel 3.2 a–d, f, j, k och l, är belagda med ett maximistraff på minst fem års fängelse om de orsakar dödsfall,
 - d) brott som omfattas av artikel 3.2 a–l, p, s och t är belagda med ett maximistraff på minst fem års fängelse,
 - e) brott som omfattas av artikel 3.2 m, n, o, q och r är belagda med ett maximistraff på minst tre års fängelse.
3. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att fysiska personer som begått de brott som avses i artiklarna 3 och 4 kan bli föremål för kompletterande straffrättsliga eller icke-straffrättsliga påföljder eller åtgärder, vilka kan inbegripa följande:
- a) En skyldighet att
 - i) inom en viss tid återställa miljön, om skadan är reversibel, eller

- ii) betala ersättning för skadan på miljön, om skadan är irreversibel eller gärningsmannen saknar förmåga att genomföra ett sådant återställande.
- b) Böter eller sanktionsavgifter som står i proportion till gärningens allvar och till den berörda fysiska personens individuella, ekonomiska och andra omständigheter och, där så är relevant, som fastställs med vederbörlig hänsyn till hur allvarlig skadan på miljön är och dess varaktighet samt till de ekonomiska fördelar som brottet gett upphov till.
- c) Uteslutning från tillgång till offentlig finansiering, inklusive anbudsförfaranden, bidrag, koncessioner och licenser.
- d) Förbud mot att inom en juridisk person inneha en ledande ställning av samma typ som utnyttjades för att begå brottet.
- e) Återkallande av tillstånd och auktorisationer att bedriva verksamhet som ledde till det berörda brottet.
- f) Tillfälliga förbud mot att kandidera till ett offentligt ämbete.
- g) Om det finns ett allmänintresse, efter en bedömning från fall till fall, offentliggörande av hela eller delar av det rättsliga avgörande som rör det begångna brottet och de påföljder eller åtgärder som utdömts, vilket endast i vederbörligen motiverade undantagsfall får inbegripa personuppgifter om lagförda personer.

Artikel 6
Juridiska personers ansvar

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att juridiska personer kan hållas ansvariga för brott som avses i artiklarna 3 och 4 och som begåtts till förmån för dessa juridiska personer av en person som agerat antingen enskilt eller som en del av den juridiska personens organisation och som har en ledande ställning inom den berörda juridiska personen grundad på
 - a) behörighet att företräda den juridiska personen,
 - b) befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar, eller
 - c) befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.
2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att juridiska personer kan hållas ansvariga om brister i övervakning eller kontroll som ska utföras av en person som avses i punkt 1 har gjort det möjligt för en person som är underställd den juridiska personen att till förmån för denna begå ett brott som avses i artiklarna 3 och 4.
3. Juridiska personers ansvar enligt punkterna 1 och 2 i denna artikel ska inte utesluta straffrättsliga förfaranden mot fysiska personer som begår eller är anstiftare eller medhjälpare till de brott som avses i artiklarna 3 och 4.

Artikel 7

Påföljder och sanktioner för juridiska personer

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en juridisk person som hålls ansvarig enligt artikel 6.1 eller 6.2 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga eller icke-straffrättsliga påföljder, sanktioner eller åtgärder.
2. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att straffrättsliga eller icke-straffrättsliga påföljder eller sanktioner för juridiska personer som hålls ansvariga enligt artikel 6.1 eller 6.2 för de brott som avses i artiklarna 3 och 4 inbegriper böter eller sanktionsavgifter. Medlemsstaterna ska även vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att straffrättsliga eller icke-straffrättsliga påföljder, sanktioner eller åtgärder för sådana juridiska personer kan inbegripa följande:
 - a) En skyldighet att
 - i) inom en viss tid återställa miljön, om skadan är reversibel, eller
 - ii) betala ersättning för skadan på miljön, om skadan är irreversibel eller gärningsmannen saknar förmåga att genomföra ett sådant återställande.
 - b) Fråntagande av rätt till offentliga förmåner eller stöd.
 - c) Uteslutning från tillgång till offentlig finansiering, inklusive anbudsförfaranden, bidrag, koncessioner och licenser.
 - d) Tillfälligt eller permanent näringsförbud.
 - e) Återkallande av tillstånd och auktorisationer att bedriva verksamhet som ledde till det berörda brottet.

- f) Rättslig övervakning.
- g) Rättsligt beslut om upplösning av verksamheten.
- h) Stängning av de anläggningar som har använts för att begå brottet.
- i) En skyldighet att införa system för tillbörlig aktsamhet för att förbättra efterlevnaden av miljönormer.
- j) Om det finns ett allmänintresse, offentliggörande av hela eller delar av det rättsliga avgörande som rör det begångna brottet och de påföljder, sanktioner eller åtgärder som utdömts, utan att det påverkar tillämpningen av reglerna om integritet och skydd av personuppgifter.

3. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att, åtminstone för juridiska personer som hålls ansvariga enligt artikel 6.1, de brott som omfattas av artikel 3.2 beläggs med böter eller sanktionsavgifter, vars belopp ska stå i proportion till gärningens allvar och till den berörda juridiska personens individuella, ekonomiska och andra omständigheter. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att maximinivån för sådana böter eller sanktionsavgifter inte är lägre än:

- a) För de brott som omfattas av artikel 3.2 a–l, p, s och t:
 - i) 5 % av den juridiska personens totala globala omsättning, antingen under det räkenskapsår som föregår det räkenskapsår då brottet begicks eller under det räkenskapsår som föregår det räkenskapsår då beslutet att ålägga böter eller sanktionsavgifter antogs, eller

- ii) ett belopp motsvarande 40 000 000 EUR.
- b) För de brott som avses i artikel 3.2 m, n, o, q och r:
 - i) 3 % av den juridiska personens totala globala omsättning, antingen under det räkenskapsår som föregår det räkenskapsår då brottet begicks eller under det räkenskapsår som föregår det räkenskapsår då beslutet att ålägga böter eller sanktionsavgifter antogs, eller
 - ii) ett belopp motsvarande 24 000 000 EUR.

Medlemsstaterna får fastställa regler för fall där det inte är möjligt att fastställa bötes- eller sanktionsavgiftsbeloppet på grundval av den juridiska personens totala globala omsättning under det räkenskapsår som föregår det räkenskapsår då brottet begicks eller under det räkenskapsår som föregår det räkenskapsår då beslutet om åläggande av böter eller sanktionsavgifter antogs.

4. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att juridiska personer som hålls ansvariga enligt artikel 6 för de brott som omfattas av artikel 3.3 kan bli föremål för straffrättsliga eller icke-straffrättsliga påföljder, sanktioner eller åtgärder som är strängare än de som är tillämpliga på brott som omfattas av artikel 3.2.

Artikel 8
Försvårande omständigheter

I den mån följande omständigheter inte ingår i brottsrekvisiten för de brott som avses i artikel 3 ska medlemsstaterna, med avseende på relevanta brott som avses i artiklarna 3 och 4, vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en eller flera av följande omständigheter, i enlighet med nationell rätt, kan ses som en försvårande omständighet:

- a) Brottet har orsakat förstörelse av, eller irreversibel eller långvarig väsentlig skada på, ett ekosystem.
- b) Brottet begicks inom ramen för en kriminell organisation i den mening som avses i rådets rambeslut 2008/841/RIF⁴⁰.
- c) Brottet begicks genom att gärningsmannen använde falska eller förfälskade handlingar.
- d) Brottet begicks av en offentlig tjänsteman i samband med tjänsteutövning.
- e) Gärningsmannen har tidigare genom en dom som fått laga kraft dömts för brott av samma slag som enligt artikel 3 eller 4.
- f) Brottet genererade, eller förväntades generera, betydande ekonomiska fördelar, eller ledde till undvikande av betydande utgifter, direkt eller indirekt, i den mån sådana fördelar eller utgifter kan fastställas.

⁴⁰ Rådets rambeslut 2008/841/RIF av den 24 oktober 2008 om kampen mot organiserad brottslighet (EUT L 300, 11.11.2008, s. 42).

- g) Gärningsmannen har förstört bevismaterial eller skrämt vittnen eller klagande.
- h) Brottet begicks inom ett område som klassificerats som ett särskilt skyddsområde enligt artikel 4.1 eller 4.2 i direktiv 2009/147/EG, eller ett område som utsetts till ett särskilt bevarandeområde i enlighet med artikel 4.4 i direktiv 92/43/EEG eller ett område som angetts som ett område av gemenskapsintresse i enlighet med artikel 4.2 i direktiv 92/43/EEG.

Den försvårande omständighet som avses i led a i denna artikel ska inte tillämpas på de brott som omfattas av artikel 3.3.

Artikel 9

Förmildrande omständigheter

Medlemsstaterna ska, med avseende på relevanta brott som avses i artiklarna 3 och 4, vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att en eller flera av följande omständigheter, i enlighet med nationell rätt, kan ses som en förmildrande omständighet:

- a) Gärningsmannen återställer miljön till dess tidigare skick, om ett sådant återställande inte är en skyldighet enligt direktiv 2004/35/EG, eller innan en brottsutredning inleds vidtar åtgärder för att minimera skadans inverkan och omfattning eller avhjälp skadan.

- b) Gärningsmannen förser de administrativa eller rättsliga myndigheterna med uppgifter som de inte skulle ha kunnat få på annat sätt och som hjälper dem att
- i) identifiera eller lagföra andra gärningsmän,
 - ii) finna bevis.

Artikel 10

Frysning och förverkande

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att göra det möjligt att spåra, identifiera, frysa och förverka hjälpmedel till och vinning av de brott som avses i artiklarna 3 och 4.

Medlemsstater som är bundna av Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/42/EU⁴¹ ska vidta de åtgärder som avses i första stycket i enlighet med det direktivet.

Artikel 11

Preskriptionstider

1. Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att föreskriva en preskriptionstid som möjliggör utredning, lagföring, rättegång och avgörande i fråga om brott som avses i artiklarna 3 och 4 under en tillräckligt lång tidsperiod efter det att brotten begicks, så att dessa brott kan hanteras effektivt.

⁴¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/42/EU av den 3 april 2014 om frysning och förverkande av hjälpmedel vid och vinning av brott i Europeiska unionen (EUT L 127, 29.4.2014, s. 39).

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att föreskriva en preskriptionstid som möjliggör verkställighet av påföljder eller sanktioner som utdöms efter en slutlig fällande dom för ett brott som avses i artiklarna 3 och 4 under en tillräckligt lång tidsperiod efter den fällande domen.

2. Den preskriptionstid som avses i punkt 1 första stycket ska vara följande:
 - a) Minst tio år från det att brottet begicks för ett brott som är belagt med ett maximistraff på minst tio års fängelse.
 - b) Minst fem år från det att brottet begicks för ett brott som är belagt med ett maximistraff på minst fem års fängelse.
 - c) Minst tre år från det att brottet begicks för ett brott som är belagt med ett maximistraff på minst tre års fängelse.
3. Den preskriptionstid som avses i punkt 1 andra stycket ska vara följande:
 - a) Minst tio år från dagen för den slutliga fällande domen när det gäller
 - i) ett fängelsestraff på mer än fem år, alternativt
 - ii) ett fängelsestraff för ett brott som är belagt med ett maximistraff på minst tio års fängelse.

- b) Minst fem år från dagen för den slutliga fällande domen när det gäller
 - i) ett fängelsestraff på mer än ett år, alternativt
 - ii) ett fängelsestraff för ett brott som är belagt med ett maximistraff på minst fem års fängelse.
- c) Minst tre år från dagen för den slutliga fällande domen när det gäller
 - i) ett fängelsestraff på upp till ett år, alternativt
 - ii) ett fängelsestraff för ett brott som är belagt med ett maximistraff på minst tre års fängelse.

4. Genom undantag från punkterna 2 och 3 får medlemsstaterna fastställa en preskriptionstid som är kortare än tio år, men inte kortare än fem år, förutsatt att preskriptionstiden kan avbrytas eller tillfälligt upphävas i händelse av vissa handlingar.

Artikel 12

Behörighet

1. Varje medlemsstat ska vidta nödvändiga åtgärder för att fastställa sin behörighet beträffande de brott som avses i artiklarna 3 och 4 i följande fall:
- a) Brottet begicks helt eller delvis inom dess territorium.
 - b) Brottet begicks ombord på ett fartyg eller ett luftfartyg som är registrerat i den berörda medlemsstaten eller som för dess flagg.

c) Den skada som ingår brottsrekvisiten uppkom på dess territorium.

d) Gärningsmannen är medborgare i den medlemsstaten.

2. En medlemsstat ska underrätta kommissionen om den beslutar att utvidga sin behörighet till ett eller flera brott som avses i artiklarna 3 och 4 och som begåtts utanför dess territorium i följande fall:

a) Gärningsmannen har sin hemvist på dess territorium.

b) Brottet har begåtts till förmån för en juridisk person som är etablerad på dess territorium.

c) Brottet har begåtts mot en person som är medborgare eller har sin hemvist i landet.

d) Brottet har skapat en allvarlig miljörisk på dess territorium.

Om ett brott som avses i artiklarna 3 och 4 omfattas av mer än en medlemsstats behörighet ska dessa medlemsstater samarbeta för att fastställa vilken medlemsstat som ska handlägga det straffrättsliga förfarandet. Ärendet ska, vid behov och i enlighet med artikel 12.2 i rådets rambeslut 2009/948/RIF⁴², hänskjutas till Eurojust.

⁴² Rådets rambeslut 2009/948/RIF av den 30 november 2009 om förebyggande och lösning av tvister om utövande av jurisdiktion i straffrättsliga förfaranden (EUT L 328, 15.12.2009, s. 42).

3. I de fall som avses i punkt 1 c och d ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att utövandet av deras behörighet inte omfattas av villkoret att åtal kan väckas endast efter en anmälan från den stat där brottet begicks.

Artikel 13

Utredningsverktyg

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att effektiva och proportionella utredningsverktyg är tillgängliga för att utreda eller lagföra de brott som avses i artiklarna 3 och 4. Där så är lämpligt ska dessa verktyg inbegripa särskilda utredningsverktyg, som de som används för att bekämpa organiserad brottslighet eller andra allvarliga brott.

Artikel 14

Skydd för personer som anmäler miljöbrott eller bistår utredningen av dessa

Utan att det påverkar tillämpningen av direktiv (EU) 2019/1937 ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att alla personer som anmäler brott som avses i artiklarna 3 och 4 i det här direktivet, tillhandahåller bevis eller på annat sätt samarbetar med behöriga myndigheter, får tillgång till åtgärder för stöd och bistånd i samband med straffrättsliga förfaranden, i enlighet med nationell rätt.

Artikel 15

Offentliggörande av information i allmänhetens intresse samt tillgång till rättslig prövning för den berörda allmänheten

Medlemsstaterna ska säkerställa att personer som berörs eller sannolikt kommer att beröras av de brott som avses i artiklarna 3 och 4 i detta direktiv och personer som har ett tillräckligt intresse av en rättighet eller hävdar att en rättighet kränks samt icke-statliga organisationer som främjar miljöskydd och uppfyller krav enligt nationell rätt har lämpliga processuella rättigheter i förfaranden rörande dessa brott, om sådana processuella rättigheter för den berörda allmänheten existerar i medlemsstaten i förfaranden som rör andra brott, till exempel som civilrättslig part. I sådana fall ska medlemsstaterna också, i enlighet med sin nationella rätt, säkerställa att upplysningar om hur förfarandena fortskrider delges den berörda allmänheten, om detta sker i förfaranden som rör andra brott.

Artikel 16

Förebyggande insatser

Medlemsstaterna ska vidta lämpliga åtgärder, såsom informations- och upplysningskampanjer riktade till berörda parter från den offentliga och privata sektorn samt forsknings- och utbildningsprogram, som syftar till att minska miljöbrottsligheten och risken för miljöbrott. Om så är lämpligt ska medlemsstaterna agera i samarbete med sådana berörda parter.

Artikel 17

Resurser

Medlemsstaterna ska säkerställa att nationella myndigheter som upptäcker, utreder och lagför miljöbrott eller dömer i miljöbrottmål har tillräckligt med kvalificerad personal och tillräckliga ekonomiska, tekniska och teknologiska resurser för att effektivt kunna utföra sina uppgifter i samband med genomförandet av detta direktiv. Medlemsstaterna ska, med beaktande av sina rättssystemers konstitutionella traditioner och struktur samt andra nationella omständigheter, bedöma behovet av att öka dessa myndigheters specialisering på området miljöstraffrätt, i enlighet med nationell rätt.

Artikel 18

Utbildning

Utan att det påverkar rättsväsendets oberoende eller olikheter i rättsväsendets uppbyggnad inom unionen ska medlemsstaterna vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att domare, åklagare, poliser och övrig personal inom rättsväsendet samt personal på behöriga myndigheter som arbetar med straffrättsliga förfaranden och utredningar erbjuds specialiserad regelbunden utbildning om målen för detta direktiv vilken är anpassad till funktionerna för dessa domare, åklagare, poliser och övrig personal inom rättsväsendet samt personal på behöriga myndigheter.

Artikel 19

Samordning och samarbete mellan behöriga myndigheter inom en medlemsstat

Medlemsstaterna ska vidta nödvändiga åtgärder för att upprätta lämpliga mekanismer för samordning och samarbete på strategisk och operativ nivå mellan alla sina behöriga myndigheter som arbetar med att förebygga och bekämpa miljöbrott. Sådana mekanismer ska åtminstone syfta till att

- a) säkerställa gemensamma prioriteringar och gemensam förståelse av förhållandet mellan straffrättslig och administrativ verkställighet,
- b) utbyta information för strategiska och operativa ändamål, inom de gränser som fastställs i tillämplig unionsrätt och nationell rätt,
- c) samråda i enskilda utredningar, inom de gränser som fastställs i tillämplig unionsrätt och nationell rätt,
- d) utbyta god praxis,
- e) stödja europeiska nätverk av rättstillämpare som arbetar med frågor som rör bekämpning av miljöbrott och därmed sammanhängande överträdelser.

De mekanismer som avses i första stycket kan ta formen av specialiserade samordningsorgan, samförståndsavtal mellan behöriga myndigheter, nationella tillsynsnätverk och gemensam utbildningsverksamhet.

Artikel 20

Samarbete mellan medlemsstaterna och kommissionen

samt unionens organ och byråer

Om miljöbrott misstänks vara av gränsöverskridande karaktär ska de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna överväga att hänskjuta information om dessa brott till lämpliga behöriga organ.

Utan att det påverkar reglerna för gränsöverskridande samarbete och ömsesidig rättslig hjälp i brottmål ska medlemsstaterna, Eurojust, Europol, Europeiska åklagarmyndigheten, Europeiska byrån för bedrägeribekämpning och kommissionen inom ramen för sin respektive behörighet samarbeta med varandra i kampen mot de brott som avses i artiklarna 3 och 4. I detta syfte ska Eurojust vid behov tillhandahålla det tekniska och operativa stöd som de behöriga nationella myndigheterna behöver för att underlätta samordningen av sina utredningar. Kommissionen får vid behov bistå.

Artikel 21
Nationell strategi

1. Medlemsstaterna ska fastställa och offentliggöra en nationell strategi för bekämpning av miljöbrott senast den ... [tre år från dagen för detta direktivs ikraftträdande].

Medlemsstaterna ska vidta åtgärder för att genomföra sin nationella strategi utan onödigt dröjsmål. Den nationella strategin ska omfatta åtminstone följande:

- a) Målen och prioriteringarna för den nationella politiken på området miljöbrott, även i gränsöverskridande fall, och arrangemang för regelbunden utvärdering av huruvida de uppnås.
- b) Roller och ansvarsområden för alla behöriga myndigheter som deltar i bekämpning av miljöbrott, även när det gäller samordning och samarbete mellan de nationella behöriga myndigheterna och med de behöriga unionsorganen och när det gäller bistånd till europeiska nätverk som arbetar med frågor som är direkt relevanta för att bekämpa dessa brott, inbegripet i gränsöverskridande fall.
- c) Hur specialiseringen av yrkesverksamma inom brottsbekämpning ska stödjas, en uppskattning av de resurser som anslås till bekämpning av miljöbrott samt en utvärdering av framtida behov i detta avseende.

2. Medlemsstaterna ska säkerställa att deras nationella strategi ses över och uppdateras med jämna intervall på högst fem år, på grundval av en riskanalysbaserad metod, för att beakta den relevanta utvecklingen och trender och relaterade hot när det gäller miljöbrott.

Artikel 22

Statistiska uppgifter

1. Medlemsstaterna ska säkerställa att det finns ett system för registrering, framtagande och tillhandahållande av anonymiserade statistiska uppgifter om rapporterings-, utrednings- och domstolsfaserna i samband med de brott som avses i artiklarna 3 och 4 i syfte att övervaka effektiviteten i sina åtgärder för bekämpning av miljöbrott.
2. De statistiska uppgifter som avses i punkt 1 ska omfatta åtminstone befintliga uppgifter om
 - a) antalet brott som registrerats och avgjorts av medlemsstaterna,
 - b) antalet avskrivna domstolsärenden, inbegripet på grund av att preskriptionstiden för det berörda brottet har löpt ut,
 - c) antalet fysiska personer som har
 - i) åtalats,
 - ii) lagförts,

- d) antalet juridiska personer som har
 - i) åtalats,
 - ii) lagförts eller ålagts böter eller sanktionsavgifter,
 - e) typer och nivåer av utdömda påföljder och sanktioner.
3. Medlemsstaterna ska se till att en konsoliderad översyn av deras statistik offentliggörs minst vart tredje år.
 4. Medlemsstaterna ska årligen till kommissionen översända de statistiska uppgifter som avses i punkt 2 i denna artikel i det standardformat som avses i artikel 23.
 5. Kommissionen ska minst vart tredje år offentliggöra en rapport som bygger på de statistiska uppgifter som lämnats av medlemsstaterna. Rapporten ska offentliggöras för första gången tre år efter att det standardformat som avses i artikel 23 har fastställts.

Artikel 23

Genomförandebefogenheter

1. Senast den ... [tre år från dagen för detta direktivs ikraftträdande] ska kommissionen genom genomförandeakter fastställa ett lättillgängligt och jämförbart standardformat för översändandet av statistiska uppgifter enligt artikel 22.4. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 24.2.

2. Standardformatet för översändande av statistiska uppgifter ska omfatta följande:
 - a) En klassificering av miljöbrott.
 - b) Räkneenheter.
 - c) Ett rapporteringsformat.

En gemensam förståelse av det som avses i första stycket ska säkerställas.

Artikel 24

Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.
3. Om kommittén inte avger något yttrande, ska kommissionen inte anta utkastet till genomförandeakt och artikel 5.4 tredje stycket i förordning (EU) nr 182/2011 ska tillämpas.

Artikel 25

Utvärdering, rapportering och översyn

1. Senast den ... [fyra år från dagen för detta direktivs ikraftträdande] ska kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet med en bedömning av i vilken utsträckning medlemsstaterna har vidtagit de åtgärder som är nödvändiga för att följa detta direktiv. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter den behöver för att utarbeta denna rapport.
2. Senast den ... [sju år från dagen för detta direktivs ikraftträdande] ska kommissionen genomföra en utvärdering av effekterna av detta direktiv och då beakta behovet av att uppdatera den förteckning över miljöbrott som avses i artiklarna 3 och 4 och överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet. Medlemsstaterna ska förse kommissionen med de uppgifter som är nödvändiga för att utarbeta rapporten, inbegripet en sammanfattning om genomförandet av detta direktiv och de åtgärder som vidtagits i enlighet med artiklarna 16–21, och statistiska uppgifter, med särskild uppmärksamhet på gränsöverskridande samarbete. Rapporten ska vid behov åtföljas av ett lagstiftningsförslag.
3. Kommissionen ska regelbundet överväga om det finns ett behov att ändra de brott som omfattas av artikel 3.2.

Artikel 26

Ersättande av direktiv 2008/99/EG

Direktiv 2008/99/EG ska ersättas med avseende på de medlemsstater som är bundna av det här direktivet, utan att det påverkar dessa medlemsstaters skyldigheter när det gäller tidsfristerna för införlivande av det direktivet med nationell rätt. För de medlemsstater som är bundna av det här direktivet ska hänvisningar till direktiv 2008/99/EG anses som hänvisningar till det här direktivet. Vad gäller medlemsstater som inte är bundna av det här direktivet ska de fortsätta att vara bundna av direktiv 2008/99/EG.

Artikel 27

Ersättande av direktiv 2009/123/EG

Direktiv 2009/123/EG ska ersättas med avseende på de medlemsstater som är bundna av det här direktivet, utan att det påverkar dessa medlemsstaters skyldigheter med avseende på tidsfristen för införlivande av det direktivet.

Vad gäller de medlemsstater som är bundna av det här direktivet ska hänvisningar till de bestämmelser i direktiv 2005/35/EG som lagts till eller ersatts genom direktiv 2009/123/EG anses som hänvisningar till det här direktivet.

Medlemsstater som inte är bundna av det här direktivet ska fortsätta att vara bundna av direktiv 2005/35/EG, ändrat genom direktiv 2009/123/EG.

Artikel 28
Införlivande

1. Medlemsstaterna ska sätta i kraft de bestämmelser i lagar och andra författningar som är nödvändiga för att följa detta direktiv senast den ... [två år från dagen för detta direktivs ikraftträdande]. De ska genast underrätta kommissionen om detta.

När en medlemsstat antar dessa bestämmelser ska de innehålla en hänvisning till detta direktiv eller åtföljas av en sådan hänvisning när de offentliggörs. Närmare föreskrifter om hur hänvisningen ska göras ska varje medlemsstat själv utfärda.

2. Medlemsstaterna ska underrätta kommissionen om texten till de centrala bestämmelser i nationell rätt som de antar inom det område som omfattas av detta direktiv.

Artikel 29
Ikraftträdande

Detta direktiv träder i kraft den tjugonde dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Artikel 30
Adressater

Detta direktiv riktar sig till medlemsstaterna i enlighet med fördragen.

Utfärdat i ... den ...

På Europaparlamentets vägnar
Ordförande

På rådets vägnar
Ordförande
